

Israel aleripa yërulune Egipto

Éxodo 1.1–20.21

Yëkkuö i' kiè si'kuaie *Exodo*, e' wà kiane chè yërulune. Käm sa' tö yëkkuö i' mane'ù seraq se'ie, ishaböts maneo' sa' tö dö capítulo 20.21. Ì maneo' sa' tö e' blatëule mañat tsjiní. Et tsjiní e' dör capítulo et dö capítulo dabom eyök kí skel (1-15). Iët tsjiní e' dör capítulo dabom eyök kí teröl dö capítulo dabom eyök kí pàköl (16-18). Ibata ëk tsjiní e' dör capítulo dabom eyök kí sülítu dö capítulo dabom böyük (19-20).

Et tsjiní e' tö se' a ipakè tö ì bak Israel aleripa tå ie'pa mía Egipto e' tsatkök ketba yoki e' ukuöki. Kewe ie'pa kawö tka buaë Egipto. Ie'pa ena ie'pa iyiwakalone tajë. Ká tka tajë tå egyptowak suanémi dö' Israel aleripa e' alökä ie'pa kí. E' kueki ie'pa tö Israel aleripa sué suluë tå iwe'ikérakitö siarë. Ie'pa kérakitö kaneblök darérëë kë patueta'. Erë Skéköl tö ie'pa weirke e' sué tå wëm kékaitö eköl ie'pa yoktsa egyptowak ulà a. Wëm e' kiè Moisés, e' ë tö yëkkuö i' kit. Skéköl e' kkayë' ie' a tå iwák kiè yë'itö ia. E' ukuöki tå ipatkéitö Israel aleripa yoktsa Egipto. Moisés tö iché Egipto blú a tö Israel aleripa ömine. Erë Egipto blú kë éna Skéköl ttö iutak. E' kueki Skéköl tö egyptowak we'iké siarë tsakië ie' diché tajë wa. E' wa ie' tö ikkaché ie'pa a ena Israel aleripa a tö yi dör ie'. Skéköl tö Israel aleripa tsatkée yéttsa Egipto ie' diché tajë wa, e' wa ie'pa de ie' ichaie ena ie' de ie'pa Këkölie. Ie'pa yënettsa Egipto e' kewö tkö'uk ie' tö ie'pa patké

duas bit ekkë.

Iét tsiní e' tö se' a ipakè tö wès Skëköl tö ie'pa wëttse' ena ie'pa kime'itö shköktkö ká sir poë wé kë yi sérku' ee. Erë ie'pa tö ie' tsiriwé tajë kabene wa, erë ie' tö ie'pa tié ena ie'pa tsatkéitö ibolökpa yoki er bua' wa.

Ibata ék tsiní e' tö se' a ipakè tö Skëköl ena Israel aleripa ttè me' ñì a. Mik ie'pa de Sinaí kékata a, eta ie' tö ittè dalöiëno mé ie'pa a dökä dabop. Ie' tö iché ie'pa a tö ie'pa tö ie' ttè dalöiëno e' kos iuté buaë, e' ta ie'pa döraë ie' wák icha chökie ena ie'pa a ie' er buaë chöraë ká malepa wakpa tsata.

Israel aleripa tso' Egípto e'pa weine tajë

¹⁻⁴ Israel kiè ñies Jacob e' ala'r dë'mi Egípto ie' ta, e'pa kos yamipa ta'. Ie'pa kiè Rubén, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón, Benjamín, Dan, Neftalí, Gad ena Aser.

⁵ Jacob yamipa mìne ie' ta Egípto e'pa dökä dabom kuryök (70) seraq. Erë José, e' tso'tke Egípto kewe iyamipa yoki.

⁶ Kawö tka tajë, eta José ena ielpa blérulune. Ñies iyamipa dë'mi Egípto ie'pa ta, e'pa kos blérulune se.

⁷ Erë Israel aleripa alone tajë, e' kuékijie'pa de diché ta' tajë. Ie'pa tso' Egípto wa'ñne.

⁸ E' ukuökijie'pa blu' ské tkénékä eköl e' kë wä José pakè jcher. Ie' tö iché egíptowak a:

⁹ "Ye' ttò ttsö. Israel aleripa dör tajë. Ie'pa diché tkökä se' diché tsata, dö' ie'pa e' alökä se' kij.

¹⁰ Mik se' bolökpa ñippömi se' ta, e' ta dö' ie'pa ñì wöiökä se' ppök se' bolökpa ta, ta es imi'miyal se' yoki. E' kuékijie'pa tó ibikeitsö bua'iewä tö wès se' tö ie'pa wöklö'wëmi as kë ikí alör tajë."

11 E' kueki egiptowak tö iwökirpa patké Israel aleripa we'ikök kanè darérë wa ąs ieriardak. Ie'pa tö ikérak ká yuök böt chkewö dapa'woie Egipto blú a. Ká e' kiè Pitón ena Ramsés.

12 Israel aleripa we'ikeke ie'pa tö siarë, erë ikí alörkerak tajë. E' kueki egiptowak suarke tajë ie'pa yoki.

13 Egiptowak tö ie'pa ké kaneblök kësik wa.

14 E' tö ie'pa eriawé tajë. Ikérakitö skauuchka yuök shtrót shtrót u yuoie. Ñies ikérakitö kaneblök kañikä kanè ultane ük. Es Israel aleripa kós we'ikérakitö siarë.

15 E' kjie tą Egipto blú tté alakölpa kiè Sifrá ena Puvá e'pa tą. Ie'pa dör hebreowak* alakölpa alà kurke e' kanéukwakpa. Ie' tö iché ie'pa a:

16 —Mik a' tö hebreowak alakölpa alà kurke, e' kaneweke, eta isaú ?i iwák dör? Iwák wém e' tą ittową. Iwák dör alaköl, e' tą imuąt, kě ittarwą.

17 Erë alakölpa e'pa tö Skéköl dalöietą'. E' kueki ie'pa kě wą Egipto blú ttö iütene węs itö iché es. Ie'pa ala'r wępa méat ttsë'ka.

18 Etą Egipto blú tö ie'pa kiére tą ichéitö iąrak:

—¿Jöök a' tö iwamblé es? ¿Jöök a' tö ala'rла wępa e' méat ttsë'ka?

19 Ie'pa tö iiüté:

—Hebreowak alakölpa kě alà kur węs egiptowak alakölpa es. Ie'pa alakölpa dör darérë. Ie'pa alà kur bet buaë. Mik sa' demi, etą ie'pa alà kynetke.

20-21 Es Israel aleripa kí alönëmi tajë. Ie'pa diché kí iérke tajë. Sifrá ena Puvá e'pa tö Skéköl dalöietą'.

* **1:15 hebreowak:** E' kiè ñies Israel aleripa.

E' kueki Skëköl tö ie'pa kímé, ala'r méitö ie'pa a tajé.

²² Eta Egípto blú tö ikuéblupa ultane a kawö mé tö hebreowak ala'rla wëpa kune kós e' ómi di' ki. Alakölpala ë múat.

2

Moisés kune'

¹ E' kewö ska' ta wëm eköl dör Leví aleri, e' senéwa alaköl dör Leví aleri ñies ese ta.

² Eta ie' alà skà kékä e' dör wëm. Eta imì tö isué tö alala buaala, e' kueki ibléwaitö dö si' mañat.

³ Mik imì kë a ilà bléneia, eta ie' kkö yulé et, patié buaë kiöchka tso' chku'a'chkuä ese wa as kë a di' tköwa. E' ukuöki ta alala iéwaitö kkö a, méreitö di' kiè Niño e' kkömk kákö tso' e' shua.

⁴ Eta alala kutà e' duéser kámië ikí sauk tö wës idömi.

⁵ E' ukuöki ta Egípto blú e' alà busi mía kuök di' a. E' dalewa tayëpa tso' ie' wä ikanè mésopae e'pa shkö iéter ákitö ki. Eta ie' to kkö sué kákö shua. Ikanè mésopa eköl patkémitö itsukbitu.

⁶ Eta ie' tö ikkókékä ta isué tö alala wëm a'riä eköl e' iuke. Ie' isué er siarë wa ta ichéitö:

—Bébëla i' dör hebreowak.

⁷ E' wösha bëbëla kutà de ta ichéitö ia:
—Be' ki ikiane tö ye' mi' tayë hebreowak yulök eköl be' a alala se kkö'noie as itala'ùitö itsu' wa?

⁸ Eta Egípto blú alà busi tö iiuté:

—Be' yú iyulök.

Eta bëbëla kutà mía imì yulök ta idebitu iwä.

⁹ Eta Egípto blú alà busi tö iché alà mí a:

—Alà i' tsúmi kkö'nú ña tala'ú ña buaë. Ye' tö be' patueke iki. Eta imì wä ilà mítsér tala'wë.

10 Mik alà de bëerie, eta imì wà ibitetserne Egipto blú alà busi a. Età ie' tö iklö'wé wès ie' alà ekka es. Ikiè mékaitö Moisés.* Ie' tö iché:

—Ye' tö iyë'ttsa di' a.

E' kueki ie' tö ikiè méka es.

Moisés tso' Egipto e' tkashkar

11 Moisés kibineone. Ká et ta ie' mía iyamipa hebreowak, e'pa pakök. Età ie' tö isué tö iyamipa weirke siarë kaneblök darérë. Età ie' isué tö egyptowak eköl tso' iyami hebreowak eköl e' ppök siarë.

12 Età ie' ká sué ká wa'ñe. Kë ie' wà yi suné. E' dalewa ie' tö egyptowak e' ttewa inú wötewa ie' tö tsa'wö a.

13 Bule es ta ie' skà e' yéttsa, eta ie' isué tö hebreowak böl tso' ñippök ñita. Ie' tö ieköl tso' eköl ppök, e' a iché:

—¿Iök be' tso' be' yami ppök?

14 Età hebreowak e' tö iiuté:

—¿Yi tö be' tkékä sa' wökirie sa' shulökwakie? ¿Be' tso' ye' bikeitsök ttewa wès egyptowak kötwabö es?

Mik ttè e' ttsé Moisés tö, eta e' tö ie' suawé. Ie' ibikeitsé: “Ie'pa wà ijchenewa tö ye' tö egyptowak kötwa.”

15 Mik e' jchenewa Egipto blú wà, eta ie' tö Moisés ttökwà patké. Erë Moisés tkashkar ie' yoki, mía senuk ká kiè Madián ee. Ee ie' e' tkére di' tum biule kkömk.

* **2:10 Moisés:** Hebreoie s'kiè e' wà kiane chè iyëuletsa.

16 Ká e' a sacerdote[†] serke eköl kiè Reuel. E' alà busipā dökä kul. E' diwö wa alà busipa e'pa dë'bitu di' chkok kulë' a mè iyé iyiwak a yè.

17 Etä iyiwak kkö'nukwakpa skà wëpa debitu busipa trë'wémi. Etä Moisés e' kékä e' tö busipa tsatkée. Etä ie' tö di' mé iyiwak a.

18 Mik ie'pa demine iyé ska', etä iyé tö ie'pa a ichaké:

—¿I wa i'ñe a' dene bet?

19 Ie'pa tö iiuté:

—Egiptowak eköl tö sa' tsatkée iyiwak kkö'nukwakpa ulà a. Ie' di' yétsa mé iyiwak a.

20 Iyé tö iché iqä:

—¿Wé wëm e'? ¿lök a' iméat ekörla? A' yú itsukbitu as ichkõ se' ta.

21 Es Moisés e' tséat senuk wëm e' ska'. E' ukuöki ta Reuel tö ilà busi kiè Séfora, e' mé Moisés a senowaje ita.

22 Etä Moisés alà kékä eköl kiè mékaítö Guersón[‡] wà chéitö: Ká i' kí ye' dör o'ka.

23 Duas tka taië, etä Egipto blú blënewa. Erë Israel aleripa kköchökeia taië kekraë kanè darërëe kueki. Ie'pa kköchöke taië e' ttsé Skëköl tö.

24 Ttè me'bak ie' tö Abraham a ena Isaac a ena Jacob a e' wà tsá detke kanewë. E' kueki ie' tö ibikeitsé tö Israel aleripa kímeraëyö i' ta.

25 Ie' tö ie'pa sué ta ie' éna iane tö ì tköke ie'pa ta.

3

Skëköl tö Moisés patké Israel aleripa tsatkök

[†] **2:16 sacerdote:** Kë se' wà ijcher yësyësë tö sacerdote wëse e' dör, erë kë idör wes i'ñe itso' es. [‡] **2:22 Guersón:** Hebreoie s'kiè e' wà kiane chè ká bánet wakpa.

¹ Ká et tą Moisés tso' inuaki Jetró,* e' iyiwak kkö'nuk. Inuaki kaneblöke sacerdoteie Madián. E' dalewa ie' wą inuaki iyiwak mítser ká sir po, e' jaishet, demi Skéköl kébata kiè Horeb[†] ee.

² Eta eę Jehová biyöchökaw bua'ie e' e' kkachéwą ie' a bö' wörkueie taię kal tsir elka shuą. Moisés tö isuewan bua'ie tą isuē tö kal wöbatseką taię bö'ie, erë kë iñarwa.

³ Eta Moisés tö ibikeitsé: “¿Wì dör ì? Ye' mí isauk iñarwa.”

⁴ Mik Jehová tö isuē tö Moisés dökewatke tsinet bö' ñarke e' q'mik isauk, eta Skéköl tö ichaké:

—¡A Moisés! ¡A Moisés!

Moisés tö iiuté:

—¿I?

⁵ Eta Skéköl tö iché ia:

—Kë be' dökwa tsinet. Wé be' dur e' ké dör batse'r, e' kueki be' klökküö yöttsa.

⁶ Ye' dör be' yé e' Kéköl ena be' yépa bak ká iaiqäe kiè Abraham, Isaac ena Jacob e'pa Kéköl.

Moisés suane Skéköl saukwą, e' kueki ie' e' wöpabakewa.

⁷ Erë Jehová tö iché ia:

—Ye' isuē tö wépa dör ye' icha tso' Egipto e'pa weirke siarë. Ie'pa kköchöke taię ikanè wökirpa ulà a e' ttséyö. Ye' wą ijcher buaë tö iweirkerak siarë.

⁸ E' kueki ye' dë'ttsa ie'pa tsatkök egip towak ulà a. Ye' tö ie'pa yerattsə ká e' ki. Ye' wą ie'pa miraë ká taię buaë ese ki. Ká e' ki íyi ultane tskir buaë,

* **3:1 Jetró:** E' dör Moisés nuaki. Ie' kiè ñies Reuel ena Hobab.

† **3:1 Horeb:** E' kiè ñies Sinaí.

iwà wör buaë shute.[‡] Ká e' ki pë' tso' taijé. E'pa ditséwöpa dör canaánwak, hititawak, amorreowak, fereseowak, heveowak, ena jebuseowak.

9 Ittsö, ye' tö Israel aleripa kköchöke e' ttsé. Ye' tö isué tö egip towak tö ie'pa we'ikeke siarë.

10 E' kueki ye' tso' be' patkök Egipto blú ska' Israel aleripa dör ye' icha e'pa yokulur Egipto a. Be' yú Egipto.

11 Erë Moisés tö iché ie' a:

—Yi ye' dör e' döwami Egipto blú wörki Israel aleripa yokulur ie' ulà a?

12 Ie' tö iiuté:

—Be' kë mi'pa ekörla. Ye' tso' be' ta be' kimuk. Mik be' tö Israel aleripa yélur Egipto a, etä a' tö ye' dalöieraë kabata i' ki. E' wa be' wa ijcherdaë tö ye' wák tö be' patkë'.

13 Erë Moisés tö ie' iuté:

—Dö' ye' mía ta ye' tö ichè ie'pa a: “A' yëpa bak iaiaqë e' Kéköl tö ye' patkë' a' tsatkök.” Dö' ie'pa tö ye' a' ichakè: “Ima e' kiè?”, e' ta chëmi ye' tö ie'pa a?

14 Etä ie' tö iiuté:

—Ye' dör yi tso'tke e'. Ichö ie'pa a tö Ye' Tso'tke e' tö ye' patké a' ska'.

15 Skéköl tö ikí ché Moisés a:

—Ñies ttè i' chö Israel aleripa a: ‘Se' yëpa bak ká iaiaqë kiè Abraham, Isaac ena Jacob, e'pa Kéköl kiè Jehová[§] e' tö ye' patké a' tsatkök.’ Ttè e' chö ie'pa a.

[‡] **3:8 Ká e' ki iyí ultane tskir buaë, iwà wör buaë shute:** Ttè e' dör Hebreoie i' es: Wé baka tsu'diö ena bul alí shköke di'ie. [§] **3:15 Jehová:** Hebreoie kiè e' wì dör ye' tso'tke.

Ye' kiè dör Jehová i' dör ye' wák kiè kékraë. Kiè i' wa ye' kirdaë aishkuö tą kékraë.

16 Be' yú Israel aleripa kueblupa dapa'uk tą ttè i' ichö ie'pa a: 'Jehová, dör se' yépa bak ká iajäe kiè Abraham, Isaac ena Jacob e'pa Kéköl e' e'kkayë' ye' a tą ye' a iyë'itö tö ie' tö a' weirke siarë egiptowak ulà a e' sué.

17 Nies ye' a iyë'itö tö a' tsatkeraëitö egiptowak tso' a' we'ikök e'pa ulà a. Ie' wá a' miraë ká buaë ese ki. Ká e' ki íyi ultane tskir buaë, iwà wör buaë shute. Ká e' wakpa ditsewöpa dör canaanwak, hititawak, amorreowak, ferebewak, heveowak, ena jebuseowak.' Ttè e' chö ie'pa a.

18 Israel aleripa kueblupa tö be' ttö ttseraë tą be' yú ie'pa tą Egipto blú ska' tą ttè i' chö ie' a: 'Jehová dör hebreowak Kéköl, e' dë'bitü sa' wöki. E' kueki sa' ömi ká mañat shkar ekkë wé kë yi ku' ese ska' iyiwak ña'uk Jehová dör sa' Kéköl e' dalöioie.' Ttè e' chö ie' a.

19 Erë ye' wá ijcher buaë tö ie' kë tö ie'pa a kawö e' mepa éanas. Ye' kawötä ie'pa yoktsa ye' diché tajë e' wa.

20 E' kueki ye' diché tajë e' kkacheraëyö egiptowak a. Ì weraëyö ie'pa shuq e' tö ie'pa tkiweraë. E' wa ie'pa we'ikeraëyö siarë. E' ukuoki tą Egipto blú tö Israel aleripa erami as imiyal.

21 Nies ye' tö egiptowak keraë ie'pa dalöiök tajë. E' kueki mik a' e' yokettsa Egipto a, eta a' kë minuk ulà wöchka.

22 Israel aleripa e' alakölpa kos e'pa tö íyi yöule inukölchka wa ö orochka wa ö datsi' ese kak kieraë egiptowak alakölpa serke bánet ö isérkerak Israel aleripa u a esepa a, e' kos ieraë a' ala'r tö. Es a' tö

íyi bua'bua tso' taijë Egipto e' yerattsä ie'pa ulà a.

4

¹ Erë Moisés tö iiüté:

—Ie'pa kë tö ye' ttö klö'wepa. Kë itö ye' ttö iütepa.

Ie'pa tö ye' a icheraë: "Jehová kë dë'bitu be' ska'."

² Etä Skëköl Jehová tö ie' a ichaké:

—¿l a'tser be' wä ulà a?

Moisés tö iiüté:

—Ye' shko kéli.

³ Jehová tö iché ia:

—Iuyömi iski!

Etä Moisés tö iuyémi iski. E' wöshä ta ishko kéli yönane tkabëie. Moisés e' skéu iyöki bet

⁴ erë Jehová tö iché ia:

—Iklö'uwä ikirë bata a ulà wa!

Etä Moisés tö iklö'wewä etä imíane shko kéliie.

⁵ Etä Jehová tö iché ia:

—Mik be' dene Egipto, etä be' tö iú es as ie'pa tö iklö'ù mokj tö ye' dör a' yëpa bak ká iajæ kiè Abraham, Isaac ena Jacob e'pa Këköl e' e' kkaché be' a.

⁶ I' ta be' ulà tiúwa be' batsi' a.

Etä Moisés ulà tiéwä ibatsi' a. Mik ie' ulà yéttsa, etä ie' isué tö iwölineka saruruë duè kiè lepra e' wa.

⁷ Etä Skëköl tö iché ia:

—Be' ulà skà tiúwané be' batsi' a.

Etä Moisés tö iwé es. Mik ie' ulà yéttsané, etä ie' ulà buanene buaë.

⁸ E' ukuöki ta Skëköl tö iché ia:

—I' kkachéyö be' a kewe e' kë klönerak iwä, ñies ie'pa kë wä be' ttö iüteñe, e' ta iët skà ú. Isalema e' klö'wëmi ie'pa tö.

9 Erë e' kos wa ie'pa kĕ wă be' ttō klöne be' ttō iutēne e' tă di' chkökă di' kibi ă e' tötsă kă sí ki. Mik e' tënnettsă kă sí ki etă di' miqraë pëie.

10 Moisés tö iiüté:

— ¡Ayëwë! ¡A ye' Kéköl! Ye' siarala, kĕ tto buaë. E' kĕ dör jñe ēme be' ttöke ye' tă eta. Es ye' wák dër kă iaiäe. Ye' ttō enaë. Ye' kĕ ă s'iutér buaë.

11 Erë Jehová tö iiüté:

— ¿Yi tö a' ă kkđ méat? Ye' wák tö a' méat kĕ tto ö kĕ kukuđ wattsér. Ñies a' wöbla kĕ wawér ö a' wöbla wawér e' kos méat ye' wák tö a' ă.

12 E' kuékij be' yú. Mik be' ttöke, etă ye' tso' be' tă. Ì kiane ye' ki tö be' tō ichë, e' kkacheraë ye' tō be' ă.

13 Erë Moisés tö iché ia:

— ¡A kékëpa! Ye' kköchö be' ă tö o'ka patkömi ye' skéie.

14 Etă Jehová ulunekă ie' ki tă ichéitö ia:

— E'ma be' él Aarón dör Leví aleri ¿ima e' bikeitsè be' tō? Ye' wă ijcher tö ie' ttō buaë. Ie' tso'tke ñala ki datse be' ska'. Mik ie' tō be' sué, etă e' tō ie' ttsë'wëmi buaë.

15 Ì kos chak be' éna e' kos chö Aarón ă as ie' tō ichöne. Ye' wák tö a' ból kimmeraë as a' ttō buaë. Ì kiane ye' ki tö a' tō iwë e' kkacheraë ye' tō a' ă.

16 Aarón ttöraë be' skéie. Ie' döraë be' ttekölie wës be' dör ye' tteköl es. Ì cheke ye' tō be' ă e' cherane be' tō ie' ă tă e' cherane ie' tō a' yampi a.

17 Shko kéli se tsumi. E' wa ì kĕ or yi ă ese weraëbö. Ie'pa wökrardawa iweblök.

Moisés míane Egipto

18 E' ukuökij tă Moisés míane inuaki, Jetró ska' tă ichéitö ia:

—Kąwö mú ña. Ye' kąwötä shkökmine Egípto ye' yamipa sąuk tö itso'iärak ttsë'ka.

Eta Jetró tö iiüté:

—Ekékë. Be' shkö wöbla wa.

¹⁹ Moisés tso'iä Madián, eta Jehová tö iché iä:

—Yi kị be' kiarke ttewä Egípto, e'pa blérulune. Kë ì dalö ta'iä be' kị ee. E' kuekì be' yúne Egípto.

²⁰ Eta Moisés tö ilaköl ena ila'r tkékä burro ki ta imiyal Egípto. Ie' wä Skëköl shko kéli dami ulà a.

²¹ Jehová tö ie' a iché:

—Mik be' demi Egípto, eta ye' tö diché me'bak be' a ì kë or yi a ese woie, e' wakaneü kröröe Egípto blú wörki. Erë ye' tö ie' a er suluë meraë as kë ie' tö Israel aleripa ömine.

²² Eta ttè i' chö ie' a: 'Jehová tö iché be' a: Israel aleripa dör wès ye' alà wëm tsä es.

²³ Ye' tö be' a ichétke tö ie'pa ömine as imi'yalne ye' kikökka. Erë be' kë wä ie'pa a kąwö mène as imi'yal. E' kuekì be' alà wëm tsä e' tterawayö. Ttè e' chö ie' a.

²⁴ Moisés ena iyamipa minia ñala ki eta wé ie'pa kapökerö ñala ki, ee Jehová debitü Moisés ska' ittökwa.

²⁵ Erë Moisés alaköl Séfora e' tö ák di'dië klö'wewä e' wa ilà tottola kkuölit téé tsir. E' kkuölit takla pë wa ie' tö Moisés klö patié ta ichéitö Moisés a: "Mokì be' tso'iä ye' wëmie pë i' wa."

²⁶ Eta Jehová tö Moisés émi. (Séfora tö ilà tottola kkuölit téé tsir e' kuekì ie' tö iché Moisés a tö "be' tso'iä ye' wëmie pë i' wa.")

²⁷ Eta Jehová tö Aarón a iché: "Be' yú Moisés ñalé yulök wé kë yi serku' ee." Aarón mía Moisés ñalé

yulök ta ie' ikué Skëköl kébata a. Eę ishke'wéítö wöalattsè wa.

28 Eta ì kos chök Jehová tö Moisés patké', e' pakéne Moisés tö Aarón a. Nies ì kę or yi a ese kkayé' Jehová tö Moisés a wawè e' kos pakéneitö Aarón a.

29 E' ukuöki ta ie'pa böл míyal Israel aleripa kuéblupa dapa'ukkapakök ie'pa ta.

30 Ì kos yë' Jehová tö Moisés a e' pakéne Aarón tö Israel aleripa kuéblupa a. Nies ì kę or yi a ese kkayé' Jehová tö Moisés a e' kos wé Moisés tö Israel aleripa ultane wörki.

31 Israel aleripa tö Aarón tte klö'wé. Mik ie'pa éna iane tö Jehová éna ie'pa dalérke, nies tö ie'pa weirke siarre e' suéítö, eta ie'pa e' wöéwa iski ie' dalöök.

5

Moisés ena Aarón tte Egipto blú ta

1 E' ukuöki ta Moisés ena Aarón míyal Egipto blú ska' ta ichéitö iaq:

—Jehová dör Israel aleripa e' Këköl, e' tö iché be' a tö e'pa dör ie' icha. Ie'pa ömi as imi'yal wé kę yi serku' eeę kawö tkö'uk ie' dalöioie.

2 Erë Egipto blú tö iiuté:

—¿Yi dör Jehová? Ye' kę wą ie' suule. Ye' kę kawötą ie' ttö iutök. Ye' kę kawötą Israel aleripa ökmi. E' kuéki kę ye' tö Israel aleripa epami.

3 Eta ie'pa tö iché:

—Hebreowak Këköl e' dë'bitų sa' wöki. E' kuéki sa' ömi ká mañat shkar ekkë wé kę yi ku' ese skä' iyiwak ña'ułk sa' Këköl Jehová e' a idalöioie dö' ie' tö sa' wömëttsą duökwą duè a ö tabë a.

4 Erë Egipto blú tö iiúté:

—A Moisés. A Aarón. ¿lök a' kí ie'pa kiane wöklö'wè ikanè a? jA' ena a' yamipa yúshka kaneblök!

5 Ñies Egipto blú tö iché ie'pa a:

—I'ñe tā Israel aleripa tso' taië ká i' kí, eta qwes a' kí ikiane tö ie'pa kě kaneblöia?

6 E' diwö wa Egipto blú tö iché ikanè wökirpa a:

7 —Tala'chka kösi e' kě tsärbituiä Israel aleripa a skäuchka shtrót shtrót yuoie wès se' tö ikanewérö es. As ie'pa wákpa mi' itsük.

8 Erë ikörak iyuök kos kékraë iyuekerakitö ekkë, kě wöarwa yës. Ie'pa bikénak ē taië, e' kuékí ie'pa arkérak: ‘jMishka iyiwak ña'uk se' Kéköl a!'

9 Ie'pa kí kó kaneblök darérëë. Kanè mú ie'pa a taië as kě itö kaché iútð.

10 Etä ikanè wökirpa míyal tā ichéitörak Israel aleripa a: —Egipto blu' tö kawö mé tö kě a' a tala'chka kösi tsärbituiä.

11 I'ñe tā a' wakpa kawötä iyulök wé a' ikué, e'ma ee itsúbitu. Erë a' kawötä iyuök kos a' iyueke kënet ekkë, kě wöarwa.

12 Etä Israel aleripa míä Egipto ká wa'ñe kachka eße yulök tala'chka skéie.

13 Kanè wökirpa tö ikérak kaneblök kësik wa tā ichekerakitö ie'pa a kékraë: “A' tö iyuö kos a' tö iyueke kënet mik sa' tö tala'chka mekeiä a' a ekkë.”

14 Egiptowak tö Israel aleripa welepa me'kä ñì wökirie. E'pa ppeke egiptowak tö ttsa' bata wa tā ichekerakitö ie'pa a:

—¿l kuékí a' kě wä iyöne chki ena i'ñe wès kënet es?

15 Età Israel aleripa kanè wökirpa míyal kköchök Egipto blú wö_a. Ie'pa tö iché ia_a:

—A kékëpa. ¿Ìkuékì be' tö be' kanè mésopa we'ikè es?

16 Tala'chka kě mèneia_a sa' a, erë ie'pa kí ikiane tö sa' tö iyuè kos sa' a tala'chka merkeia_a ta iyörke ekkë. Ie'pa tö sa' ké kaneblök kësik wa. Ñies sa' ppekeito_a siärë. ¡A kékëpa, be' wakpa iane iwiie!

17 Egipto blú tö ie'pa iuté:

—¡A' dör bikëwakpa wöchka! E' kuékì a' icheke kékraë: “¡Mishka ká bánet iyiwak ña'uk Jehová a!”

18 ¡A' yúshka kaneblök! Erë kě tala'chka kösi merku_a a' a, erë a' kawötä iyuök kos kënet a' tö iyueke ekkë.

19 Mik Israel aleripa kanè wökirpa a iyëne tö ie'pa kawötä iyuök kékraë kos iyuekerakitö kënet ekkë, età ie'pa eriane tajë.

20 Ie'pa e' yélur Egipto blú ska' de wé Moisés ena Aarón tso' ie'pa panuk ee.

21 Ie'pa tö iché iarak:

—Ì wamblé a' tö sa' kí e' kuékì as Jehová tö a' we'ikö. Egipto blú ena ikuéblupa e'pa éna sa' ar suluë. A' iane iwiie. E' dör wës a' wakpa tö tabè mé ie'pa a as sa' ttowä ie'pa tö es.

Moisés kköché Skëköl a

22 Età Moisés tö iché Jehová a:

—A Jehová. ¿Jöök be' tö Israel aleripa we'ikeke siärë? ¿Jöök be' tö ye' patkë'bitu íe?

23 Mik ye' dë'bitu ttök Egipto blú ta' be' ttö wa, età ie' tö wépa dör be' icha e'pa kí we'iké siärë. Dö ikkë ta iweirkeia_a iwák suë. Erë be' kě wä ì one yës ie'pa tsatkoie.

6

¹ Etq Jehová tö ie' iuté:

—Kukuie bö isueraë tö wes ye' tö Egipto blú we'ikeraë. Ye' diché taje e' wa ye' tö ie' keraë ie'pa ökmi. Ye' diché wa ye' tö ie' keraë ie'pa patkökmi iká ki.

Skëköl tö Moisés skà patkémíne Egipto blú ska'

² Ñies Skëköl tö iché Moisés a:

—Ye' dör Jehová.

³ Miká ye' e' kkaye' Abraham a ena Isaac a ena Jacob a, etq ye' iché tö ye' dör Skëköl Diché Ta' Íyi Ulitane Tsata e'. Erë ye' kie Jehová, e' ke yéne ye' wá ie'pa a.

⁴ Ye' tö tte me' ie'pa a. Ye' tö iye'at ie'pa a tö ká kie Canaán e' merayö a' aleripa a. Eé ie'pa bak senuk wes o'ka ká es.

⁵ I'ñe ye' wá ijcher tö ie'pa weirke siare. Egip-towak tö ie'pa keke kaneblök darerëe kësik wa. E' kueki tte me'bak ye' tö ie'pa a e' wawékeyö i'ñe ta.

⁶ E' kueki be' yú ichök ie'pa a tö ye' dör Jehová. Egip-towak tö a' we'ikeke siare kane darerëe wa, e' kos ulá a a' yerattsá ye' tö. Ye' tö egiptowak we'ikeraë siare ye' diché taje e' wa. Es a' tsatkeraë ye' tö egip-towak ulá a.

⁷ Ye' tö a' klö'weraë ye' ichapaie. Ye' döraë a' Këköl. A' wá ijcherdaë tö ye' dör Jehová. Ye' dör a' Këköl. A' wá ijcherdaë tö ye' tö a' yé'lur egip-towak bak a' we'ikök kane darerëe wa e' ulá a.

⁸ Ye' wá a' miraë ká muk ye' kablé' Abraham, Isaac ena Jacob e'pa a ee. Ká e' meraë ye' tö a' a. E' atdaë a' a. Ye' dör Jehová e' tö iché es.

9 Etä Moisés tö ttè e' skà chéne Israel aleripa a. Erë ie'pa eriarke tajë kanè darërë kuékì. E' kuékì ie'pa kë wä ittö iütëne.

10 Etä Jehová tö iché Moisés a:

11 —Be' yú ichök Egipto blú a tö kawö mú ye' ichapa a e' yönksa Egipto a.

12 Erë Moisés tö Jehová iüté:

—Israel aleripa kë tö ye' ttö iütè, etä ḥwës Egipto blú ye' ttö iütëmi? Ye' kë tto buaë.

13 Etä Jehová tö Moisés ena Aarón e'pa patkémi ichök Israel aleripa a ena Egipto blú a tö “Jehová tö sa' patké Israel aleripa yönkur Egipto.”

Moisés ena Aarón ditséwöpa

14 I' dör Moisés ena Aarón ditséwö datse iyëpa wa:

Rubén e' dör Jacob alà wëm tsá, e' ala'r dör Hanoc, Falú, Hesrón ena Carmí. Ditséwöpa datse ie'pa wa e'pa kós dör Rubén aleripa.

15 Simeón ala'r wëpa dör Jemuel, Jamín, Óhad, Jaquín, Sóhar ena Saúl. Saúl mì dör cananeawak. Ditséwöpa datse ie'pa wa e'pa kós dör Simeón aleripa.

16 Leví sene' duas dökä cien eyök kí dabom mañayök kí kul (137). I'pa dör ila'r wëpa ikibi ék dö ibata ék: Guersón, Quehat, ena Merarí.

17 Guersón ala'r wëpa dör Libní ena Simí.

18 Quehat sene' duas cien eyök kí dabom mañayök kí mañat (133). Ie' ala'r wëpa dör Amram, Ishar, Hebrón ena Usiel.

19 Merarí ala'r wëpa dör Mahli ena Musí. Ditséwöpa datse ie'pa wa e'pa kós dör Leví aleripa.

20 Amram sene'wə iyéchke kiè Jocabed e' tə. E' dör Moisés ena Aarón mì. Amram sene' duas cien eyök kí dabom mañayök kí kul (137).

21 Ishar ala'r wëpa dör Coré, Néfeg ena Zicrí.

22 Uziel ala'r wëpa dör Misael, Elsafán ena Sitrí.

23 Aarón sene'wə alaköl kiè Eliseba e' tə. E' dör Aminadab alà busi ena Nahasón kutà. E' ala'r wëpa kiè Nadab, Abihú, Eleasar ena Itamar.

24 Coré ala'r wëpa dör Asur, Elcaná ena Abiasaf. Ditséwöpa datse ie'pa wa e'pa kos dör Coré aleripa.

25 Eleasar dör Aarón alà, e' sene'wə Futiel alà busi tə. E' alà kune kiè Finees. E'pa kos datse iyé tsá kiè Leví e' wa.

26 Aarón ena Moisés e'pa patkë' Jehová tö Israel aleripa yokulur Egipto a dapauleka wes nippökwakpa taië e' dapa'ù es.

27 Aarón ena Moisés e'pa ut Egipto blú tə as ie' tö kawö mù ie'pa a Israel aleripa yoktsarak Egipto a.

Aarón tté Egipto blú tə Moisés skéie

28 Mik Jehová tté Moisés tso' Egipto e' tə,

29 etə ichéítö iaq:

—Ye' dör Jehová. I kos chekeyö be' a e' skà chöne Egipto blú a.

30 Erë Moisés iiüté:

—A Jehová, ye' kë tto buaë, etə ¿wes Egipto blú ye' ttö iütëmi?

7

1 Etə Jehová tö iché Moisés a:

—Ye' ttö ttsö. Be' ël Aarón ttöraë Egipto blú tə be' skéie wes ye' ttekölpa ttöke ye' skéie es.

² Ì kos chekeyö be' a, e' cherane be' tö Aarón a ta Aarón tö icherane Egipto blú a qas ie' tö kawö mù a' a Israel aleripa yöktsarak Egipto a.

³ Erë ye' tö Egipto blú er darë'wekewa. Ì kë or yi a ese werayö Egipto ye' diché tajë e' wà kkachoie. Ie'pa wökrardawa isquk.

⁴ Egipto blú kë tö a' ttö iütepa. Erë ye' tö egip-towak we'ikeraë siarë ye' diché tajë e' wa. Es ye' tö Israel aleripa yeralur. Ie'pa dör ye' a wes nippökawakpa tso' tajë es. Ie'pa dör ye' icha.

⁵ Egiptowak we'ikéyö siarë ye' diché tajë wa ñies Israel aleripa yétsayö e' ukuöki ta egiptowak tö isueraë tö mokië ye' dör Jehová.

⁶ Moisés ena Aarón e'pa tö iwakanewé wes Jehová tö iché ie'pa a es.

⁷ Mik ie'pa tté Egipto blú ta etä Moisés ki duas tso' dabom paryök (80). Aarón ki duas tso' dabom paryök ki mañat (83).

Aarón shko kéli yönane tkabëie

⁸ Jehová tö iché Moisés ena Aarón a:

⁹ —Egipto blu' tö a' a iché: ‘Ì kë or yi a ese ú’, e' ta ichö Aarón a tö ishko kéli iuyömi iski as iyönar tkabëie Egipto blú wörki.

¹⁰ Etä Moisés ena Aarón míä Egipto blú ska' etä ie'pa iwé wes Jehová tö iché ie'pa a es. Aarón tö ishko kéli uyémi iski Egipto blú ena ikuëblupa e'pa wörki ta iyönanë tkabëie.

¹¹ Etä Egipto blú tö wëpa wä íyi jcher tajë ena ie'pa awápa esepa tsuk patke. Ie'pa tö ikanewé ñì suë isiwé wa.

12 Ie'pa shko kéli uyémi jski ñies tā iyönane ñies tkabëie. Erë Aarón shko kéli tö Egipto shko kéli katéwarak séraa.

13 Erë Egipto blú er téwa darérëe wes Jehová tö iyë' es. Ie' kë wa ie'pa tto iutëne yës.

Jehová tö di'yuée pëie

14 E' ukuöki tā Jehová tö iché Moisés a:

—Egipto blu' er téwa darérëe. Kë ie' éna Israel aleripa akmine.

15 Bule bla'mi mik ie' mía di'kka, eta be' yú ttök ie' tā. Ie' panú di'kka. Shko kéli yönane tkabëie e' kéli tsúmi.

16 Ie' a ichö: 'Jehová dör hebreowak Këköl, e' tö ye' patké ichök be' a tö ie' ala'r ömine as imi'rak ie' kikökka ka we ki kë yi serku' ee. Ikkë tā kam bö ie' tto iuto yës.'

17 E' kueki Jehová tö ye' patké ichök be' a: 'Ire' bö isueraë tö moki ie' dör Jehová. Mik ye' tö di' ppé shko kéli a'tser ye' wa e' wa, eta di' miaraë pë wöchka.

18 Nima duölurdaë. Di' alaburdaka suluë. Egip-towak kë a di' e' yanuk, tajë ie'pa dako'wekaraëitö.'

19 Ñies Jehová tö iché Moisés a:

—Ichö Aarón a tö ie' shko kéli klö'ú tā iköka di' kos tso' ie'pa wa ye ese tsaka. Di'la, batsöri, di' wöblë, di' bló tso' ese kos tsaka ie' ulà köka as imi'a pëie. ¡Es imiaraë pë wöchka di' bló ultane yöule kal wa ö ák wa ese a!

20 Eta Moisés ena Aarón iwakanewé wes Jehová tö iché ie'pa a es. Aarón tö ishko kéli kéka e' wa di' ppéitö Egipto blú ena ikueblupa wöshaë. Eta di' kos ekkë mía pëie.

21 Nima kos duolur. Di' alanewaq sulué ké yar egip*towak* a. **jKá** wa'ñe di' mía pé wöchka!

22 Erë egip*towak* awápa tö iwé ñies isiwé wa. E' kueki Egipto blú er téwa wes Jehová tö iyë' es. Ie' ké wä Moisés ena Aarón ttö iutëne yës.

23 Ie' míane iu a. Ké tkine íyi kos ki.

24 Egiptowak kos ké a di' yar e' kueki ie'pa tö di' wöblë bié di' kkömki di' manene yottsaie.

*Jehová tö egip*towak* we'iké siqrë bukuë' wa*

25 Jehová tö di' kiè Nilo e' suluowä e' kiká de kul,

8

1 etaq ie' tö iché Moisés a:

—Be' yú Egipto blú ska' taq ichö iaq: 'Jehová tö ye' patké ichök be' a i' es: Ye' ichapa ömine as imi' ye' dalöiök.

2 Ké be' tö ie'pa èmi, e' taq ye' tö bukuë' alöweraka taië a' ká ki a' we'ikoie.

3 Di' Nilo a bukuë' alördaë taië shuteë. E' e' yöralur di' a mirawa be' u a. Idörawa weshké wé be' kapöke ee, be' ka' ki. Ñies idörawa be' kueblupa u a ena be' yamipa kos e'pa u a. Ie' tiurawa wé a' ulöke ese a ena wé a' pan wötuöke ese kos a.

4 Bukuë' urydaka be' ki ena be' kueblupa ki ena kos be' ká wakpa tso' e'pa ki.

5 Etaq Jehová tö Moisés a iché:

—Ichö Aarón a tö ie' ulà ena ie' shko kéli kökka di' kibi ena di' tsitsir ena batsöri kos ekké tsaqka as bukuë' dökä di' a Egipto kos wà iökka.

6 Aarón tö ishko kéli kökka Egipto di' kos tsaqka. Etaq Egipto ká wa'ñe bukuë' alöneka taië.

7 Erë egip*towak* awápa tö iwé ñì sué isiwé wa. Ie'pa tö bukuë' alöwekä ñies.

8 E' ukuöki tā Egipto blú tö Moisés ena Aarón e'pa tsuk patké tā ichéitö ie'pa a:

—A' tö ikiö Jehová a tö bukuë' yölur ye' kí ena ye' ká wakpa kos kí ñies. E' yéluritö etā ye' tö a' yamipa émimi as imi' iyiwak ña'uk Jehová dalöioie.

9 Etā Moisés tö Egipto blú iüté:

—Ichö ña tö ¿Mik be' kí ikiane tö ye' tö ikiè Jehová a be' kí ena be' kueblupa kí ena be' ká wakpa kos kí as bukuë' kě tö a' tsiriwèia tā iatdaë di' ē a?

10 Egipto blú iiuté:

—Ikiö Jehová a bule.

Etā Moisés tö iché ie' a:

—E' wà tköraë wès be' kí ikiane es as be' wà ijcher tö kě yi dör wès sa' Kéköl Jehová es.

11 Bukuë' e' yölurdane be' u a atdaë di' ē a. Kě itö be' tsiriwepaiq. Ñies be' kueblupa ena be' ká wakpa kos kě tsiriwepaiqaitö.

12 Etā Moisés ena Aarón e' yéttṣa Egipto blú wöwa. E' ukuöki tā Moisés ikié Jehová a tö bukuë' patké'bitu Egipto blú kí e' trë'úmi ie' yoki.

13 Etā Jehová tö iwakanewé wes Moisés tö ikié ia es. Bukuë' tso' egip towak u a iupamik u'rki e' kos duolur.

14 Egiptowak tö bukuë' nu kos shté dapa'wé taijé. E' nu alabuneká suluë ká e' kos a.

15 Erë mik Egipto blú tö isué tö ie' tsatkene bukuë' ulà a, etā ier téwané darérëe wes Jehová tö iyé' es. Kě ie' wà Moisés ena Aarón ttò iütene.

Mulu'shwak patké taijé Jehová tö ie'pa ki

16 E' ukuöki tā Jehová tö iché Moisés a:

—Ichö Aarón a tö ie' shko kéli kóka siwa' kí e' wa iyök po ppö as imi'a mulu'shwakie Egipto wa'ñe.

17 Etä iwakanewérakitö es. Aarón tö shko kéli kéka tā íyök po ppéítö iwa etä íyök po tso' Egípto wa'ñe e' mía mulu'shwakie e' iënека se' ki ñies iyiwak kos ki.

18 Egíptowak awápa ima'wé mulu'shwak alöükka isiwé wa, erë kë iwà yöne ie'pa a. E' dalewa mulu'shwak iënека taië ie'pa ki ñies iyiwak ki.

19 Etä iwépa tö iché Egípto blú a:

—j'l' dör Skëköl kanè moki!

Erë ie' er téwà darërë wès Jehová tö iyë' es. Kë ie' wà ie'pa ttö iütëne.

Ö iékä taië Skëköl tö ie'pa ki

20 E' ukuökì tā, Jehová tö iché Moisés a:

—Bule bla'mi Egípto blú mi'ke di'kka, e' kuëki be' e' kökä bla'mi tā be' yú ñì kükwä itä. Ichö ie' a: 'Jehová tö ye' patké ichök be' a i' es: Ye' ichapa ómine as imi' ye' kikökka.

21 Kë be' tö ie'pa èmine, e' tā ye' tö ö taië patkeraë be' ki ena be' kuëblupa ki ena kos be' ká wakpa tso' e'pa ki. Ö iërdakä egíptowak u kos ekkë ki dö íyök ki.

22 Mik e' wà de a' ki, etä ö patkeraëyö a' ë ki. Wé ye' ichapa sérke Gosen ee ö kë suëpasö yës. Es be' éna iärmì tö mokj ye' dör Jehová, e' durse ká i' ki.

23 Be' ká wakpa e'pa ë we'ikeraë ie' tö. Erë ye' ichapa kë we'ikepayö. E' wà tköraë bule.'

24 Es Jehová tö iwakanewé. Ö dettsä chkaie Egípto blú u a ena ikuëblupa u a ñies Egípto wa'ñe e' a. Ö tö Egípto ká kos klö'wéwà se, sulu'wéwà yës.

25 Etä Egípto blú tö Moisés ena Aarón tsük patké tā ichéítö ie'pa a:

—A' yú, e'ma a' Këköl a iyiwak ña'uk. Erë kë a' e' yokulur Egipto a.

26 Moisés tö iiuté:

—Kë e' dör buaë es. Sa' iyiwak ña'weke sa' tö sa' Këköl Jehová e' a, e' dör iyiwak dalöieke a' tö skëkolie ese. A' tö sa' sué iyiwak ese ña'uk, e' ta a' tö sa' ttewami ák wa.

27 Sa' kawötä shkök dö ká mañat dö wé kë yi serku' ese ska'. Ee sa' tö iyiwak ña'weke sa' Këköl Jehová a wës kawö méatitö sa' a es.

28 Egipto blú tö iché:

—A' kë mìne kampië shute, e' ta ye' tö a' èmimirak wé kë yi serku' ese ska', iyiwak ña'uk a' Këköl Jehová e' a. A' Këköl Jehová a ikiö ye' ki.

29 Moisés tö iiuté:

—Mik ye' e' yétsa íe, eta ye' mía Jehová a ikiök be' ki as ó pormi be' yoki ena be' kuéblupa yoki ena be' ká wakpa kos e'pa yoki. Erë kë be' tö sa' kitö'uki. Kë be' tö Israel aleripa wöklö'uk as imi' iyiwak ña'uk Jehová a.

30 Mik Moisés e' yétsa Egipto blú wöwa, eta ie' ikié Jehová a.

31 Etä Jehová tö iwé wës Moisés tö ikié ie' a es. Es ó po'wémiitö Egipto blú yoki ena ikuéblupa yoki ena iká wakpa kos e'pa yoki. Kë ó ateia etkla wë'ia.

32 Erë Egipto blú er skà téwane darërëe. Kë ie' wë Israel aleripa anemi.

9

Jehová tö egip towak iyiwak ttélur

1 E' ukuöki ta Jehová tö iché Moisés a:

—Be' yú ttök Egipto blú t₄, t₄ ichö ia: 'Jehová dör hebreowak Kéköl, e' tö ichè i' es: Ye' ichapa ömine as imi' ye' kikökka.

2 Be' kě tö ie'pa èmine, be' tö ie'pa wöklö'wëkeia,

3 e' t₄ ye' tö duè mekaraë be' iyiwak kos e' ki ye' diché tajë wa. Be' kabai, be' burro, be' kameio, be' baka ena be' obeja ekkë kos duölurdaë.

4 Erë Israel aleripa iyiwak ultane kě duöpalur etö wë'ia. Es ye' tö ikkacheraë tö ie'pa dör ye' ichapa.'

5 Etä Jehová tö ikéwö méw₄ i' es:

—E' kos weraëyö bule.

6 Bule es t₄ Jehová tö iwé. Egiptowak iyiwak kos e' duolur. Erë Israel aleripa icha kě du'w₄ etö wë'ia.

7 Egipto blú tö Israel aleripa icha sãk patké etä ie' isué tö mokj Israel aleripa icha kě du'w₄ etö wë'ia. Erë ie' er kitewa darérëe. Kě ie' w₄ Israel aleripa a kawö mène as imi'rak.

Jehová tö duè mék₄ egyptowak ki skuëkie

8 E' ukuökj t₄ Jehová tö iché Moisés ena Aarón a:

—Muluchka tso' bö'kkö a e' klö'ú t₄ as Moisés tö iuyö siwa' ki Egipto blú wörkj.

9 Muluchka e' po ardaë Egipto kos e' ki. E' tskirdane ie'pa ki skuëkie ñies iiyiwak ki.

10 Etä Moisés ena Aarón muluchka klö'wé bö'kkö a t₄ imia Egipto blú ska' t₄ e' wörkj Moisés tö muluchka uyé siwa' ki. Etä egyptowak mik imonek₄ skuëkie. Ñies iiyiwak kos mik imonek₄ skuëkie.

11 Egipto awápa ki skuëk tskinek₄ tajë wës imalepa es, e' kuékj ie'pa kě dë' Moisés wörkj.

12 Erë Jehová tö Egipto blú er darë'wéwá as kë itö Moisés ena Aarón ttö iutö wës ie' tö iyë' es.

Mò wösi seseë ese patké Jehová tö egyptowak ki

13 E' ukuökì tå Jehová tö iché Moisés a:

—Be' e' kökä bule bla'mi etä be' yú Egipto blú a ichök: 'Jehová dör hebreowak Kéköl, e' tō ichè be' a i' es: Ye' ichapa ömi as imi'rak ye' kikökka.

14 Kë be' wä ye' ttö iutëne i' tå, e' tå ye' tō íyi sulusi kös patkeraë be' kì ena be' kuëblupa kì ena a' wakpa kös e' kì. Es be' wä ijcherdaë tö kë yi kù' ye' tsatä ká wa'ñe.

15 Ye' mú kì ikiane, e'ma ye' tō íyi sulusi me'kabak be' kì ena be' yamipa ultane kì a' ęukwa ká i' kì.

16 Erë ye' wä be' tso'iä ttsë'ka as be' tō ye' diché taië e' saù, ñies as yi dör ye' e' tté pakar ká wa'ñe.

17 Erë be' er dör suluë kékraë. Kë bö ye' ichapa Israel aleripa émi.

18 Bule ikkë mò wösi seseë ese patkeraëyö a' kì taië. E' dardaë taië a' kì tkökä kenet idarke Egipto e' tsatä.

19 Mò wösi ąrdaë e' tō a' tso' u'rki ena a' iyiwak kös tso' kañikä e' ttèmilur se. E' kuëki a' iyiwak ena i kös tso' a' wä kañikä e' blök patkö u dikìä as itsatkér.

20 Etä Egipto blú kuëblupa welepa suane Jehová ttö yoki. E'pa tō iiyiwak blé, ñies ikanè mésopa blé u dikìä.

21 Erë imalepa kë wä Jehová ttö klöne, e'pa tō icha méat u'rki.

22 Etä Jehová tö Moisés a iché:

—Be' ulà kökä siwa' ki ḥas mò wösi seseë ese dar tajë Egipto kos a. E' ardaë ie'pa ki ena iiyiwak ki ñies idaliwö tso'rak iwä e' ki.

²³ Mik Moisés tö shko kéli kékä siwa' ki, eta Jehová tö alá bla'wé tajë wöñawéítö tajë dötsä íyök ki eta mò wösi seseë ákwöie e' patkéítö Egipto kos a.

²⁴ Es Jehová tö mò wösi seseë ese patké tajë Egipto ká wa'ñe a. Etä mò wösi ese darke tajë ena ká wöñarke tajë, kë iwöklörta'. Kë yi wa e' suule yës Egipto.

²⁵ Etä mò wösi e' biteshka tajë ì kos tso' ká áie a e' ki, se' ki ena iiyiwak ki ñies. Dalì kuá kos péluritö sulu'wéluritö. Kal tso' ká wa'ñe e' ulà jchërolone.

²⁶ Erë ká kiè Gosen, wé Israel aleripa serke, e' a mò wösi kë dane yës.

²⁷ Etä Egipto blú tö Moisés ena Aarón tsük patké ta ichéítö ia:

—Ire' yö isué tö ye' e' wamble suluë. Jehová e' ttè dör mokjë. Etä ye' ena ye' ká wakpa sa' iane iwiie.

²⁸ Tajë alá blarke ñies mò wösi darke tajë e' kë dalë'ttsëneia sa' a. Jehová a ikiö tö iwöklö'úne, e' ta ye' tö a' ekemi. Kë yö a' wöklö'wëia.

²⁹ Etä Moisés tö iüté:

—Ye' e' yétsä ká i' a ta bet ye' ikieke Jehová a, eta mò wösi ena alá wöñarke kos e' wöklördawä ḥas be' wa ijcher tö Jehová dör ká wa'ñe e' wák.

³⁰ Erë ye' wä ijcher buaë tö be' ena be' kueblupa kam tö Sa' Këköl Jehová e' dalöiõ.

³¹ Etä daliwö kiè lino e' tso' wörkuiae ena cebada e' wö ta'tke, e' kuékí iweinewa se.

³² Erë daliwö kiè trigo ena centeno, kë e' dë' wës kam iwörkua bur e' kuékí.

33 Mik Moisés e' yéttṣa ká e' a mía bánet, eta ee ie' tö ikié Jehová a. Etä bet tā mò wösi kě daneiā ñies ká kě wöñaneia. Kāli taiē e' kě yéneia.

34 Mik Egipto blú tö isuē tö kāli kě yérku'ia, mò wösi kě darku'ia ena alá kě blarku'ia, eta ie' e' wamblene suluë. Kě ie' ē er darë'newa ñies ikueblupa.

35 Es Egipto blú er téwa darërëe. Kě iwá Israel aleripa a kawö mène as imi'yal wes Jehová tö iyë'ia Moisés ttè wa es.

10

Jehová tö ditski patké taiē Egipto

1 E' ukuökí tā Jehová tö Moisés a iché:

—Be' yúne Egipto blú ska'. Ye' tö ie' ena ikueblupa er téwa darërëe as ie'pa tö isaù tö ye' diché taiē, e' wa i kě or yi a ese wè ye' tö taiē.

2 Ye' tö ie'pa er téwa darërëe as be' tö ipakð be' ala'r a ena be' talapa a tö wes egip towak we'ikéyö ñies wes i kě or yi a ese wéyö taiē ie'pa wörki. Es a' ultane wā ijcher tö ye' dör Jehová.

3 Etä Moisés ena Aarón míyal Egipto blú ska' eta ichéitö ia:

—Jehová dör hebreowak Kéköl, e' tö ichè i' es: “Mik be' tö ye' ttõ dalosewemirö? Ye' ichapa ömi as imi' ye' kikökka.

4 Kě be' tö ie'pa èmi bule, e' tā ditski patkeraëyö a' kā ki.

5 Ditski tö a' kā wā ierawā taiē, kě a íyök ulat wéneia. A' daliwö bata méat mò wösi tö e' kos katerawai tö yës. Ñies kal ultane katerawai tö seraä.

6 Ñies ditski dörawä tajë be' u kós a ena be' kuéblupa u a ena egiptowak kós u a. ¡Íyi i'se kë suule a' yépa bak ká iaiæ e'pa wä ie'pa tsá dë'bitü ká i' kí dö ikkë tå!"

Moisés tté one tå ie' e' wötrée tå imía.

7 E' bet tå Egípto blú kuéblupa tö iché iblú a:

—¿Mik tå wëm e' kë tö se' we'ikèia? A blu', ie'pa ömi ie'pa Këköl dör Jehová, e' kikökka. A blu', ¿be' kë wä isune tö se' ká sulunewatke seraas?

8 Etå Egípto blú tö Moisés ena Aarón tsük patkéné etå ichéitö ia:

—A' yúshka Jehová dör a' Këköl, e' kikökka. Erë keweie a' tö ye' a ichö tö ¿a' wénepa ē mi'ke?

9 Moisés tö iüté:

—Sa' kawötä shkökmi sekka. Sa' kawö tajë tkö'uke Jehová a. E' kuékí sa' ala'r ena sa' këkëpa, e'pa kós kawötä shkökmi. Ñies sa' obeja kós ena sa' baka kós e' mi'ke sa' wä.

10 Etå Egípto blú tö iché ia:

—¡Wënnewä wöshäk tö a' erbiköke suluë ye' kí! ¿Ima a' erbikö tö Jehová tö a' kímëmi as ye' tö a' ömi a' alakölpäe ena a' ala're?

11 Kë iwamblérpa es. A' wëpa kibineone esepa ē yú Jehová kikökka es a' kí ikiane e' kuéki.

Etå Egípto blú tö ie'pa tsükmi kë ie' yöki.

12 Erë Jehová tö iché Moisés a:

—Be' ulà kökä Egípto kí as ditski bitü Egípto kós wà iökka ñies dalikua bata méat mò wösi tö e' kós katökwa.

13 Etå Moisés tö ishko kéli kékä Egípto kí etå Jehová tö siwá' patkébitü diwö tskirke e' kke Egípto kós kí ñiē nañeë. Bule es bla'mi tå siwá' wä ditski débitü.

14 Ditski tö Egipto ká kos e' wà iéwà taië. Ekkë kë suule yi wà ká iaiqæ es kë yi tö isuepaiane.

15 Es ditski dapanekä ká kos ekkë ki. Kë a íyök ulat tą'iä. Dalì kuá ena kalwö e' kos bata méat mò wösi tö e' katélur ditski tö yës. Egipto kos a kákö kos kal kô kos e' kë ateia yës.

16 E' bet tą Egipto blú tö Moisés ena Aarón e'pa tsük patké tą iché ia:

—Ye' e' wamble sulu a' Kéköl dör Jehová e' ki ñies a' ki.

17 Ye' kköchð a' a j'ñe ë tö a' tö e' olo'yö ye' ki. Ikiö a' Kéköl dör Jehová e' a ye' ki tö ditski ë trë'úlur ye' ki as kë sa' duölur.

18 Moisés e' yétsa Egipto blú u a tą bet ikiéitö Jehová a.

19 Etä Jehová tö siwa' e' wötréene tsikka darërë e' wà ditski mítser ənene dayë kiè Dayë Mat, e' ki. Etä ditski kë ate yës Egipto.

20 Erë Jehová tö Egipto blú er sulu téwane darërëe. Ie' kë wà Israel aleripa a kawö mène as imi'rak.

Jehová tö ká ttsettseë patké Egipto ki

21 Etä Jehová tö Moisés a iché:

—Be' ulà kókä siwa' ki as ká ttserwà ttsettseë shuteë.

22 Etä Moisés ulà kékä etä ká ttsenewà mía ttsettseë Egipto ká wa'ñne ki dökä ká mañat.

23 Kë yi wà iyami serke tsinet e' sunë yës. Kë yi a e' yënuksa wé itkér ee dökä ká mañat. Erë Israel aleripa u a, ee je' ká olo tso' dalölö.

24 Etä Egipto blú tö Moisés tsük patké tą iché ia:

—A' yúshka Jehová kíkókkä. A' ala'r kos tsúmi. Erë a' obeja ena a' baka e' kos múat.

25 Etä Moisés tö iiüté:

—Au. Be' kawöta kawö muk sa' a sa' iyiwak tsükmi ña'wè sa' Kéköl dör Jehová e' a idalöioie.

26 E' kíje tå sa' icha kos, e' michoë sa' wakpa wa. Sa' iyiwak shushteke sa' tö ña'wè sa' Kéköl Jehová a ikikokäie. Kam sa' dömi ee etä kë sa' wä ijcher iyiwak isie étö kiane sa' ki ña'wè Jehová a. E' kueki kë sa' tö sa' iyiwak mepaat yës.

27 Etä Jehová tö Egipto blú er sulu téwa darérëe. E' kueki ie' kë wä kawö mène Israel aleripa a as imi'rak.

28 E' kíie ta Egipto blú tö iché Moisés a:

—Be' e' yötttsa íe. Be' e' kkö'nú ye' yoki. Be' dene ye' sauk, e' tå be' duörawa.

29 Etä Moisés tö iiüté:

—Buaë bö iché es. Kë ye' dë'iæne be' sauk.

11

Ala'r wëpa kibi esepa duöralur e' biyöché Moisés tö

1 E' ukuökì tå Jehová tö iché Moisés a:

—Ye' tö Egipto blú ena egiptowak ultane e' bata we'ikekeia. E' ukuökì tå Egipto blú tö a' erami, e' kíie ie' wák tö a' ultane uyerattsä da'qie iká ki.

2 Etä ichö Israel aleripa ultane a, wëpa ena alakölpa tö íyi yöule orochka wa ena inukölchka wa, ese kak kiö egiptowak serke ie'pa pamik esepa a.

3 Etä Jehová tö egiptowak ké Israel aleripa dalöök tajë. Egipto blú kuëblupa ena egiptowak ultane e'pa tö iklö'wé tö Moisés dör kékëpa tajë.

4 Etä Moisés tö iché Egipto blú a:

—Jehová tö ichë i' es: Ká shaböts nañewe ye' mi'ke Egipto kos a.

5 Ala'r wëpa kibipa e' kos duöralur. Egipto blú tso' s'wökirie e' alà wëm kibi duörawa, ñies egiptowak malepa icha kos dõ s'siarëpa tso'rak iwä iyiwö woie esepa icha duöralur ñies. Ñies iyiwak uru alà wë'ñe kibi ese kos duöralur.

6 Sulitane iuraë tajë Egipto kos a. Kë ese ttsëule yi wa es, ñies kë yi tö ese ttsepaia es.

7 Erë Israel aleripa shuqa kë chichi isie arpa yës se' wöa ena iyiwak wöa. Es a' wa ijcherdaë tö ye' dör Jehová e' tso' Israel aleripa kimuk, erë egiptowak we'ikök ye' tso'.

8 Etq Moisés tö ikí ché ia:

—Be' kueblupa kos döraë ye' ska', etq ie'pa e' tkörawa kuchë kı ye' wörkı ta ikköchörarak ye' a: ‘Be' yûshka. Be' yamipa tso' kos be' ta e'pa tsımirak ñies.’

Etq Moisés ulune tajë e' yéttı Egipto blú wörkı.

9 E' ukuökı ta Jehová tö iché Moisés a:

—Egipto blu' kë tö a' ttı iutepa as ye' tö ì kë or yi a ese kı ù tajë Egipto.

10 Íyi ekkë kos wé Moisés ena Aarón tö Egipto blú wörkı, erë Jehová tö ie' er darë'wıwı as kë itö ittı iutı. E' kuekı ie' kë wa kawö mène Israel aleripa a as imi'yal.

12

Israel aleripa tsatkëne e' kewö

1 Jehová tö iché Moisés ena Aarón tso' Egipto e'pa a:

2 “Si' i' döraë a' q duas si' tsıwe kékraë.

3 Israel aleripa ultane a ichı: ‘Si' i' e' diwö dabop (10) etq u bitkue ekkë wakpa tö obeja ö chibo ese wë'ñe pupula yulı etı katı ila'r ta.

4 U wakpa welepa kẽ dör tajë, kẽ a chkè ekkë katarwa, e' tã ie'pa tö iyamipa tso' iupamik esepa kiõ chkök ie'pa tã ñita kos iwakpa dökä ekkë ena kos ie'pa a ikatar ekkë.

5 Obeja ö chibo wë'ñe bua'bua, kẽ kí ì sulu kú' kí duas tso' ek ese yulö etö.

6 E' blö. Si' i' e' diwö de dabop kí tkél (14) e' tsáli etã a' wã iyiwak tso' blëule ese ttö u a u a.

7 E' ukuöki tã a' tö iklö'ú tã u wé a' tö ikateke, e' wékkö kàtke patiúkä a' tö ipé wa.

8 Ká e' nañewe chkè e' katö katuule bö' a ár bachá'bacha tã ñies pan kẽ yöule iwölöwokä wa, ese ta.

9 Kẽ ikatar aki ena paliule elkela wë'iä. Ichkà kos, iwökir, ikla'tska, ena iñattse e' kos kawötä kakuewä bö' a.

10 Kẽ a' tö ibata mukat dö bule es. Ibata ateia, e' tã iña'úlor bö' a.

11 Mik a' chköketke etã a' e' paiö, a' klökkö iö, a' shko kéli klö'ú. Ye' dör Jehová e' tö a' tsatkeke e' kewö tkö'weke a' tö, e' kueki a' chkö bet.

12 "T'ñe nañewe ye' tköraë Egípto ká kos a egip-towak ala'r tsá wëm esepa ttökulur. Ñies ie'pa iyiwak ala'rla tsá dör wë'ñe e' kos tteralur ye' tö. Es kékölpa kos tso' egip-towak wã dalöiè e' we'ikeraë ye' tö tajë. Ye' wák dör Jehová e' tö ichè es.

13 U kos a wé a' tso' e' wékkö ta'gule ipamik iyiwak pë wa e' dör a' wakpa a ikkachoie. Mik ye' tö pë e' sué, etã ye' damitkö u e' ttömk. Mik ye' tso' egip-towak we'ikök siärë, etã e' kẽ döpa a' ska'.

14 "A' kawötä kawö e' tkö'ük. A' kawötä itkö'ük kekraë duas bit ekkë ye' dör Jehová e' dalöioie.

15 Ká döká ká kul e' shuqa a' kě kawö ta' pan yöule iwölöwokqa wa ese ñuk. E' kueki kawö tkö'weke e' diwö tsq eta pan wölöwokqa kos ese tulöttsu a' u a. Yi tö pan yöule iwölöwokqa wa ese ñé ká kul e' shuqa, e' ta' ese wák kě kawö ta' senuk Israel aleripa shuqa.

16 Kawö tkö'weke e' tsq diwö eta a' e' dapa'úkka ek tsiní ëme ye' dalöioie. Ñies e' diwö bata ta' a' e' dapa'úkane. Ká tsq ena ibata, e' diwö kě a' kawö ta' kaneblök yës, ù è alirmi a' a.

17 Kawö kiè Pan Kë Yöule Iwölöwokqa Wa, e' kewö tkö'úk a' kawöta. E' è kewö wa ye' tö a' yerattssu Egípto a seraa. E' kueki a' kawöta e' kewö tkö'úk. E' kewö tkö'weraë a' tö kekraë. E' meneat dalöiè a' a ena a' ditsewöpa datsu a' itöki aishkuö ta' e'pa kos a.

18 Si' i' dör duas si' tsq, e' diwö dabom eyök k*ı* tkël (14) e' tsáli a' kě kawö ta' pan yöule iwölöwokqa wa ese ñuk dö si' i' k*ı* diwö de dabom böyük k*ı* et (21), e' tsáli eta a' tö inëmine.

19 Kawö kul e' shuqa a' kě kawö ta' pan wölöwokqa senuk u a. Yi tö pan yöule iwölöwokqa wa ese ñé ká kul e' shuqa, ká kua'k*ı* wakpa ö Israel aleripa, e' ta' ese wák kě kawö ta' senuk Israel aleripa shuqa.

20 E' kueki i' kos yöule pan wölöwokqa wa, ese kë ñar yës. We a' tso'rö ee ta' a' kě kawö ta' pan yöule iwölöwokqa wa, ese ñuk.' "

21 Eta Moisés tö Israel aleripa kueblupa dapa'we ta' ichéitö ia: "A' wakpa bil ekkë yú obeja ö chibo klö'úk etö etö, tsúmi a' u a' a' yamipa a. Ittöwa, Jehová tö se' tsatkere j<ü>ñe, e' kewö tkö'woje.

22 Ipe klö'ú tkı' a. Eta kákö kiè hisopo e' ulà klö'ú eyök, e' nuúkka pe wa, e' wa u wékkö kàtke patiúkka. Kë a' e' yokulur u a kám ká ñir e' yoki.

23 Mik Jehová tkōmi egiptowak ttökulur, etä ie' tö u wékkö e' kàtke sué iaulekä pë wa etä ie' damitkö u e' ttömk. Es Jehová kě kawö mepa ibiyöchökawak tö s'ttekelur e' a' ttökulur weshke.

24 A' kawötä ttè i' kos dalöiök kekraë, ñies a' aleripa kos datse a' itöki e'pa kawötä idalöiök.

25 Mik a' demi ká yé' Jehová tö tö imeraë se' a ee, etä a' kawötä kawö i' tkö'uk.

26 Mik a' ala'r tö ichaké a' a: 'Jlök se' tö kawö i' tkö'weke?'

27 etä a' kawötä iiutök: 'Iyiwak i' ttekesö Jehová dalöioie ie' tö se' tsatkë' egiptowak ulà a e' kuëki. Mik ie' bakmi egiptowak ttökulur, etä ie' bakmi se' Israel aleripa u ttömk kě dë'wə. Es ie' tö se' yamipa tsatkë'lor.'

Etä Israel aleripa e' tkélur kuchë ki Jehová dalöioie.

28 E' ukuökì tå ie'pa mía iwakanewé wës Jehová tö iché Moisés ena Aarón a es.

Ala'r wëpa kibipa esepa duolur

29 Ká shaböts Jehová tö egiptowak ala'r wëpa kibipa esepa kos ttélur seraä. Egipto blú tso' s'wökirie e' alà wëm kibi e' duowa. Egiptowak malepa icha kos dö s'tso' wötëule s'wöto wé a e'pa ala'r wëpa kibipa e'pa duolur ñies. Ñies iyiwak alà wë'ñe kibi e' kos duolur.

30 E' nañewe Egipto blú ena ikuëblupa ñies egiptowak kos e'pa e' kékarak seraä iuk ëme. Kë u ku' yës e' kë a' s'nu ku'.

31 E' nañewe Egipto blú tö Moisés ena Aarón tsük patké tå ichéitö iä:

—A' yúshka a' yamipaë. A' e' skö bánet sa' yoki. A' yúshka Jehová kikökkä wës a' tö iyë' kuaë es.

32 Iyiwak kos tsúmi wes a' kijane es. A' yúshka sa' yöki. Ñies a' kköchö Jehová a as ie' ye' kimù.

33 Eta egiptowak tö iché Israel aleripa a: "A' yúshka betbet sa' yöki. A' ken mine e' ta sa' ulitane duöralur."

34 Israel aleripa tö harinachka, ken wottuule iwölöwokwa, ese patréwa tka'ë idatsi' a iéka ppéka kuli' kij ta imíyal.

35 Ie'pa tö orochka ena inukölcha ena datsi' e' kos kak kié egiptowak a wes Moisés tö iyë' iaq es.

36 Jehová tö egiptowak ken Israel aleripa dalöiök e' kuéki ie'pa tö íyi kos kak kiérakitö e' mé Israel aleripa a. Es Israel aleripa tö egiptowak íyi bua'bua e' kos tsémi.

Israel aleripa e' yélur Egipto a

37 Israel aleripa e' yélur Ramsés, míyal Sucot. Ie'pa wepa kibineonetke döka 600.000. Alakölpa ena ala'rla ken shtaqoule.

38 Ie'pa ta pé' kuaq'kipa mí ñies taië. Ñies iyiwak mírak iwaq taië obeja ena chibo ena baka.

39 Egiptowak tö Israel aleripa ka' e' yöktsa bet kewa kawö meneat ie'pa a uloie, e' kuéki ie'pa waq harinachka mir ken iwölöwokta'. E' wa ie'pa pan yué ñala ki.

40 Israel aleripa bak senuk Egipto duas döka cien tkëyök kidabom mañayök (430).

41 Ie'pa sené Egipto duas döka cien tkëyök kidabom mañayök (430) tas, eta e' nañewe wöshäë ta ie'pa e' yélur Egipto a iditséwö wa iditséwö wa wes ñippökwakpa taië es.

42 E' nañewe Jehová tö ie'pa kkö'né buaë a as ie'pa e' yölkur Egipto a. E' kuéki nañewe e' kewö kawóta

tkö'wè wöñine wa duas bit ekkë kékraë Jehová dalöioie.

Wes Israel aleripa ké itsatkéne e' kewö tkö'uk

⁴³ Jehová tö iché Moisés ena Aarón a:

“Ye' tö a' tsatkeke egiptowak ulà a e' kewö tkö'uk a' kawötä i' es: Ká kuä'ki wakpa esepa kë kawö tå' obeja ö chibo tteke a' tö e' kewö ska' tå ese chkà katök.

⁴⁴ Erë ká kuä'ki wakpa wëpa ena alakölpa wëpa to'ttsatke a' tö kanè mésoie ena e' wëpa tottola kkuölit tñeule tsir, esepa ë tö ikatëmi.

⁴⁵ Erë ká kuä'ki wakpa tso' shkar ö kaneblök inuköl klö'uk, esepa kë kawö tå' ikatök.

⁴⁶ A' kawötä chkè e' katök weshke. A' kë kawö tå' chkè e' tsükmi u'rki yës. Nies a' kë kawö tå' idichewö pukwa.

⁴⁷ Israel aleripa ultane kawötä kawö e' tkö'uk.

⁴⁸ Erë a' shua ká kuä'ki wak tso' senuk esepa éna kawö e' tkö'wak a' tå Jehová dalöioie e' tå as itö itkö'ùñak. Erë kewe ie'pa tö iyamipa wëpa ultane tso' ie' u a e'pa keraë itóttola kkuölit tök tsir. E' ukuöki tå ie'pa kawö tkö'wëmi a' tå a' yamipaie. Erë wëpa kë tottola kkuölit tñeule tsir esepa kë kawö tå' a' kawö tkö'uke e' chkè katök.

⁴⁹ A' ultane ena ká kuä'ki wakpa serke a' shua e' kawötä ttè i' dalöiök nikkëë.”

⁵⁰ Israel aleripa tö ttè i' kos iuté wes Jehová tö iché Moisés ena Aarón a es.

⁵¹ E' diwö Jehová tö Israel aleripa yélur Egípto iditsewö wa iditsewö wa wes nippökwakpa tajë es.

13

¹ Jehová tö iché Moisés a:

2 “Israel aleripa ala'r wëpa kibi esepa kos dör batse'r ye' a. Ñies a' iyiwak alà tsá wë'ñe e' kos dör batse'r ye' a. E' kuekì e' kos blö ye' a.”

3 Età Moisés tö iché Israel aleripa a: “I'ñe Jehová tö a' yekettsà Egipto a ie' diché tajë e' wa. Ká i' a a' weine siarë kaneblök egip towak a kë patuë tä'. E' kuekì a' er ənú diwö i' ska'. A' kë kawö tä' pan yüle iwölöwòkà wa ese ñuk.

4 I'ñe a' e' yokettsà, si' i' kiè Abib e' a.

5 Mik a' demi ká muk Jehová kablë' se' yëpa bak ká iaiqæ e'pa a ee, età a' kawötä kawö i' tkö'uk si' i a. Ká e' kí íyi ultane tskir buaë, iwà wör buaë shute. Ká e' dör canaanwak, hititawak, amorreowak, heveowak ena jebuseowak, e'pa ká.

6 A' kawötä kawö i' tkö'uk i' es: Ká kul shua a' kë kawö tä' pan yüle iwölöwòkà wa ese ñuk. Kawö e' diwö bata, età kawö tkö'weraë bua'ie Jehová dalöioie.

7 Kawö kul e' shua a' kë kawö tä' pan yüle iwölöwòkà wa ese ñuk. Pan wölöwòkà ena pan yüle iwölöwòkà wa ese kos kë kawö tä' se'wë a' tö a' ká kos e' a.

8 E' diwö tä a' tö ichö a' ala'r a: Kawö e' tkö'weke se' tö, e' wà dör tö Jehová tö se' yë'lur Egipto a.

9 Ie' tö se' yë'ttsà Egipto a idiché tajë wa, e' kuekì se' dör ie' icha. Mik se' tö kawö e' tkö'weke, età e' tö se' ultane a ieri meraë as Jehová ttë kí se' er me'rie. E' dör wës se' e' wakyuö se' wötsà kí ena se' ulà kkue kí es.

10 E' kuekì a' kawötä kawö e' tkö'uk duas bit ekkë idiwö i' ë wa.

11 “Ká iaiqæ Jehová tö iyë'at a' yëpa a tö ie' tö canaanwak ká meraë a' a. Mik ie' wà a' demi ká e'

a,

¹² et_q a' k_wöt_q a' ala'r wëpa kibi esepa k_os blök ie' ë a e'pa kos dör ie' icha, e' ku_{ek}i. Nies a' iyiwak parke kos wë'ñe, e' kibi k_os e' dör ie' icha, e' ku_{ek}i ese k_wöt_q blè ie' ë a.

¹³ Et_q obeja wë'ñe pupula ö chibo wë'ñe pupula e' mú a' tö burro alaki e' alà wë'ñe kibi e' skéie burro alà ts_{at}koie. Erë a' k_ë a e' patuak es, e' t_q burro alà wë'ñe kibi e' kuli' p_wä. Es a' k_wöt_q a' ala'r wëpa tsá k_une esepa k_os skéie iyiwak muk its_{at}kottsa.

¹⁴ Aishkuö t_q mik a' ala'r tö a' chakeke tö: 'J_ök a' tö ikanew_ë i' es?', et_q ii_{ut}ö: 'Jehová tö se' yë'ttsa Egipto a idiché tai_ë e' wa. E_ë se' bak weinuk siarë kaneblök k_ë patu_ë t_q'.

¹⁵ Mik Egipto blú er t_ë'w_ä darérëë, ie' k_ë w_ä k_wö mène se' a e' yokts_{an}e ie' k_ä a, et_q Jehová tö egiptowak ala'r wëpa tsá k_une e'pa k_os ttélur. Nies iyiwak alà wë'ñe kibi e' k_os ttéluritö. E' ku_{ek}i se' tö se' iyiwak alà wë'ñe kibi, ese k_os meke Jehová a. Nies se' ala'r wëpa tsá k_une, ese skéie iyiwak mekesö Jehová a its_{at}kottsa.

¹⁶ E' ku_{ek}i kawö i' tkö'ú as k_ë a' éna ich_öwa tö Jehová tö a' yë'ttsa Egipto a idiché tai_ë e' wa. E' dör wes se' e' wakyuö se' wötsa ki ena se' ulà kkue ki es.' "

Jehová tö Israel aleripa wëttseke mò wa

¹⁷ Mik Egipto blú tö Israel aleripa émi, et_q Skëköl tö ibikeitsé tö Israel aleripa mú k_ë nippö filisteowak ta, e' t_q ie'pa bitumiane Egipto. E' ku_{ek}i ie' k_ë w_ä ie'pa wëttsenemi ñal_ä michoë filisteowak k_ä a e' wa, e' dör ñal_ä yësyësë.

18 E' kuęki ie' tö ie'pa wëttsémi bánet kąmië ñala tköke ká sir po e' shuę dötsa dayë kiè Dayë Mat e' ska'.

Israel aleripa e' yë'lur dapaulekä węs nippökwakpa tajë e' e' dapa'ù es.

19 Moisés wą José sik këchke e' mítser ie'pa tą ñita. Kam José blérwą e' yoki ie' tö iyë' ielpa a: "Moki Skëköl dörane a' tsatkök. Mik e' wà tka, eta ye' sik tsúmi a' tą." Es ie'pa tö kawö mé ñì a. E' kuęki Moisés wą José sik mítser ie'pa tą.

20 Etą Israel aleripa e' yélur ká kiè Sucot míyal ká kiè Étam, eę ie'pa e' tséat. Ká e' ate ká sir po e' kkömkic tsinet.

21 Niwe tą Jehová tö ie'pa wëttsëke mò àr tajë alabo e' wa. E' mir ie'pa yoki kewe ñala kkachoie ie'pa a. Nañewe tą mò e' wöñarke bö'wöie dalöburke. E' wa ie'pa shkömir węs ká niwe es.

22 Niwe tą mò e' mir kekraë ie'pa yoki kewe. Nañewe tą mò e' wöñarke bö'wöie e' mir ie'pa yoki kewe.

14

Israel aleripa tkattsä Dayë Mat a

1 Etą Jehová tö iché Moisés a:

2 "Ichó Israel aleripa a: A' yúne a' itö wane tą a' e' tsúat ká kiè Pi-hahirot e' wöshä. Ká e' ate ká kiè Migdol ena dayë kkömkic e' shusha, ká kiè Baal-sefón, e' wöshä. E' wöshä dayë kkömkic tsinet úla yuö.

3 Es Egípto blú tö ibikeitseraë: 'Israel aleripa kë wą ijcher wé imi'mirö. Ie'pa cholurmi ká sir po, e' shua.'

4 Erë ye' tö ie' er terawä darërë as ie' tö a' tötiùmi. Ye' e' alöraka ie' kí ena iñippökwakpa kos kí, e' wá ye' dalöiérdaë tajë. Egiptowak ultane wá ijcherdaë tö moki ye' dör Jehová."

Eta Israel aleripa tö iwakanewé es.

5 E' dalewa Egipto blú wökí ibiyö demí tö Israel aleripa tkayal. Ie' ena ikuéblupa erbikéne kuá'kí tą ichérakitö nì a: "¿Wes se' tö i wamblé i' es? ¿Lie se' tö Israel aleripa émi tą yi kaneblömiä se' a?"

6 E' ukuöki bet tą Egipto blú tö ikarreta tso' nippoie e' tsük patké tą iñippökwakpa patkéítö nì dapauk.

7 Eta imia Israel aleripa itöki karreta nippoie ibua'bua dökä cien teryök (600) ekké. Egipto karreta nippoie e' malepa kos mírak iwa nies. Karreta kos e' a nippökwakpa wökir shköke ek ek.

8 Jehová tö Egipto blú er darë'wewä as ie' mi' Israel aleripa itöki eré ie'pa yénettä Egipto a Jehová diché tajë wa.

9 Eta Egipto nippökwakpa mirwä kabao kí, karreta kí, e'pa kos tö Israel aleripa tötiémi kuérakitö wé Israel aleripa tso' dayë kkömk ká kiè Pi-hahirot e' o'mik ena ká kiè Baal-sefón, e' wöshäe.

10 Mik Israel aleripa isué tö egiptowak datse, e' tö ie'pa suawé tajë. Ie'pa kköché tajë Jehová a tö sa' tsatkö.

11 Moisés a ichérakitö:

—¿Ima be' iklö'wé pö kë tą' Egipto, e' kuékí be' tö sa' yë'ttsä duökwa íe ká sir po shua? ¿Jöök bö iwamblé es sa' tą? ¿Lie be' tö sa' yë'lur Egipto a?

12 Kuaë sa' tö be' a iyë' Egipto: 'Sa' müat kaneblök bërë egiptowak a. ¡Sa' weirke siarë kaneblök egip-

towak a, e' dör bua' sa' a duökulur íe ká sí poë a e' skéiel'

¹³ Erë Moisés tö iiüté:

—Kë a' tö egiptowak suepaia. E' kueki kë a' suanuk. A' e' tköwä darërëe. Iñe Jehová tö a' tsatkeræ e' säú.

¹⁴ Kë se' tkinuk i ki. Jehová ñippöraë se' skéie.

¹⁵ Jehová tö iché Moisés a:

—jKë be' kköchökiä ye' a! Ichö ie'pa a tö a' shkö wöwiä ë.

¹⁶ Be' shko kéli kökä dayë tsakä as dayë blatënar ñaläie shkotkö poppo dayë shuaä.

¹⁷ Erë ye' tö ie' er terawä darërë as ie' tö a' tötiümi. Ye' e' alörakä ie' ki ena iñippökwakpa kos ki, e' wa ye' dalöiérdaë taië. Egiptowak ultane wä ijcherdaë tö mokä ye' dör Jehová.

¹⁸ Egiptowak ultane wä ijcherdaë tö mokä ye' dör Jehová.

¹⁹ E' wöshäë ta Skëköl biyöchökwak mirwä Israel aleripa yökä kewe e' e' mane'wëttsäne ie'pa tsikkane. Nies mò àr taië alabo e' míä ie'pa tsikkane.

²⁰ Es mò e' atä Egipto ñippökwakpa ena Israel aleripa e' shushä. Egiptowak kkä mò ettaie dör ttsettseë, e' kueki ie'pa tso' ká ttsettse a. Erë Israel aleripa kkä mò e' dalöburke taië ká ñiwe sù. E' kueki egiptowak kä ulä dë' Israel aleripa ska' e' nañewe.

²¹ Etä Moisés ulä kékä dayë tsakä ta Jehová tö siwa' bitsiwäka darërëe datse diwö tskirke e' ëka. E' bitsine nañeë dayë ki. E' tö dayë blatée shushä. Es Jehová tö ká ulat poppo yué ñaläie dayë shuaä ie'pa a shkotkö.

22 Ie'pa tkami ká poppo a. Es dayë wötukí aṭe wi'ké iο'ké.

23 Etä egiptowak ñippökwakpa mirwá kabaoi kí ena karreta kí e'pa kos tö Israel aleripa tötiémi dayë a.

24 E' bla'mi ká ñirketke etä mò wöñarke bö'wöie e' shua Jehová tso' egiptowak sáuk. Ie' tö ie'pa suawéka tajé e' tö ie'pa wöa ká chöwéka tajé.

25 Nies ie' tö ie'pa karreta wöshki kos e' wötélur dö a as kě ishkō bet. Ie'pa tö iché ñì a:

—Mishka Israel aleripa yoki. Jehová tso' ñippök se' ta ie'pa tsatkoie.

26 Jehová tö iché Moisés a:

—Be' ulà kóká dayë tsáká as iwöiérwane Egípto ñippökwakpa kí.

27 Moisés ulà kéká dayë tsáká. Mik ká ñine, etä dayë wöiēnewane es. Mik egiptowak mí tkökshkar, etä dayë wöiēnewa ie'pa kí. Es Jehová tö ie'pa ewéwa dayë a.

28 Es Egípto ñippökwakpa mineyal Israel aleripa itökí e'pa kos durulune seraá dayë a ikabaioë. Egípto blú ñippökwakpa e' kě aṭe yés ttsé'ka.

29 Erë Israel aleripa tkami buaë dayë a dö wíshet ká sí kí, dayë wötukí wi'ké iο'ké e' shushá.

30 E' kewa Jehová tö Israel aleripa tsatkée egip-towak ulà a. Ie'pa tö egiptowak nu sué dayë kkömik.

31 Mik ie'pa tö isué tö wës Jehová tö egiptowak ewéwa idiché tajé e' wa, etä ie'pa tö ie' dalöié tajé. Ie'pa er blé ie' mik nies itteköl Moisés e' mik.

15

Moisés tö Jehová kikéka ttsè wa

¹ Moisés ena Israel aleripa ttsé Jehová kikoka
ttsè i' wa:

“Ye' ttsöke Jehová dalöioie.

Kabaio tajë ena iwákpa kos e' ewéwaitö dayë a.

Es ie' e' alé tajë shute ie'pa ki.

² Ye' tso' ttsök Jehová ë a.

Ie' tö ye' a idiché mé. Ie' tö ye' tsatkée.

Ie' dör ye' Kéköl. Ye' kawötä ie' kikökkä buaë.

Ie' dör ye' yë Kéköl. Ye' tö ie' dalöieraë er moki wa.

³ Ie' dör nippökwak darerëë bua'ie.

Jehová e' dör ie' kië.

⁴ Egipto blú karreta tso' nippoie ena ie' nippökwakpa
e'pa kos émi dayë a Jehová tö.

Egipto blú nippökwakpa bua'bua
e'pa kos duolur sé Dayë Mat a.

⁵ Ie'pa katsirulune dayë shuq wes ák es.

Dayë jskië e' ë me'r ie'pa ki.

⁶ A Jehová, be' ulà bua'kka diché tajë,
e' wa be' tö be' bolökpa batsélor.

⁷ Ie'pa demi nippöök be' ta,
erë ie'pa kos ewéwa be' tö be' diché tajë, e' wa.
Be' uluneka ie'pa ki,
ta ie'pa ñanewa wes kakö sí es.

⁸ Dayë wöikébö darerëë
ta iwöklöniewaie wi'kë io'kë
mía wes ká ukuö es.

Dayë wöklöniewa, ke shköku'ia.

⁹ Be' bolök e' ttséka tajë ta iché:

'Ye' mi' ie'pa itöki wéyö ikuérö
 ta eę i mirwärak iwą e' yerattsayö iulà a,
 e' wà tierayö kos ye' ki ikiane ekkë.
 Ye' tabè yerattsä iñaléka,
 e' wa yö ie'pa tterawa.'

10 Erë be' tö dayë wöiké ta e' tö ie'pa ttélur.
 Ikatsinewä dayë a wès tabechka es.

11 A Jehová,
 jWépa skà kiekerakitö "skëköl", esepa kos tsatä be'
 dör!
 jKë yi dör batse'r taië wès be' es!
 jKë yi diché ta' taië wès be' es!
 jI kë or yi a ese wè be' tö buaë, e' tö sulitane
 tkiwèwa!

jSulitane kawötä be' kikökka!

12 Be' ulà bua'kka kékä

ta íyök tö ie'pa maléwā.

13 Be' tö sa' tsatkée. Be' éna sa' dalér taië,
 e' kuékì be' tso' sa' wëttsuk.

Be' wą sa' mi'ke be' diché wa dö wé be' wák serke
 ee.

14 Mik ká ultane wakpa wą e' jchenewä,
 eta ie'pa painuraë suane ē wą.

Filisteowak krardawä suane ē wą,

15 Edomwak wökirpa chkerdawä suane ē wą,

Moabwak wökirpa painuraë taië.

Canaánwak ultane kësik kos e' chörawa yës.

16 A Jehová, jas ie'pa tkirwä! jas ie'pa suar taië!
 Be' diché wa as ie'pa at kë tiriä suane kuékì
 dö mik sa' ultane dör be' icha e'pa tka eta.

17 A Jehová,

Sa' tseramibö dökä be' kabata buaë e' a.
 Ee sa' serdaë buaë kekraë.
 Kabata e' shukitbö be' a senoie.
 Ee be' wák e' wé yué e'dör yöbië.

18 Jehová tso' se' wëttsük s'blúie kekraë."

María tö Jehová kikéka ttsè wa

19 Mik Egipto blú ñippökwakpa tkawaq dayë a
 kabaio ki, karreta ki, eta Jehová tö dayë wöiéwané
 ie'pa ki erë Israel aleripa tka buaë ká poppo a.

20 E' ukuökì tå Jehová tteköl kiè María, e' dör
 Aarón kutà, e' tö ma'ma klö'wéwå ttsoie, ta
 alakölpa kós mí ie' itökì klötökerak es ima'ma blar-
 dami.

21 E' dalewa María ttsöke i' es:

¡A' ultane ttsö Jehová kíkokä!
 Kabaio ena iwákpa uyéwåitö dayë a.
 Es ie' e' alékä ie'pa ki.

Jehová tö di' bacha'bachaë e' bua'wéne.

22 Moisés tö Israel aleripa ké e' yoktså Dayë Mat e'
 kkömk. Ie'pa míyal ká sir poë kiè Sur e' a. Ee ie'pa
 shkére ká mañat eta kë ie'pa wå di' kune yè yës.

23 Mik ie'pa demi ká kiè Mará, eta ee di' tso'
 bacha'bachaë, kë yar ie'pa a. E' kueki ká e' kiè
 mékarakitö Mará*

24 Eta Israel aleripa tö Moisés chémi suluë.
 Moisés chakérakitö: "¿I yémisö?"

25 Eta Moisés tö Jehová a ikié tö sa' kímú. Eta
 Jehová tö ie' a kal tsitsir kkaché elka e' iéwåitö di' a
 eta di' baché chowa de buaë yè.

* **15:23 Mará:** Hebreoie Mará e' wà kiane chè i bacha'bacha.

Eę Jehová tö ittè dalöiēno mé ie'pa a, ñies ie'pa ma'wéitö isuoie tö ie'pa tö idalöièmi.

26 Ie' tö iché ie'pa a: "Ye' dör Jehová. Ye' dör a' Kéköl. Ye' dör a' bua'ukwak. Ì cheke ye' tö a' a e' ttsé a' tö, e' iüté a' tö ñies a' sené buaë wës ye' ki ikiane es, e' tą ye' kë tö a' we'ikepa ì sulu patkë'yö egip towak ki ese wa."

27 E' ukuökı tą ie'pa demi ká kiè Elim. Eę di' tum tso' dökä dabom eyök ki bööt (12). Ñies ì klö tso' dikó klö sù ese tso' dabom kuryök (70). Eę ie'pa e' tséat di' kkömik tsinet.

16

Jehová tö Israel aleripa tié chkè kiè maná e' wa

1 E' ukuökı tą Israel aleripa ultane e' yélur ká kiè Elim míyal ká sir poë kiè Sin ee. Ká e' atę Elim ena Sinaí, e' shusha. Ie'pa e' yë'ttsa Egipto e' ki si' de et ki shaböts.

2 Etä ee ká sir poë shuq ie'pa ttémi tajë kësik wa Moisés ena Aarón ki.

3 Ie'pa tö iché iarak:

—Jehová tö sa' ttöpalur Egipto! Eę sa' e' tulokeser ù tulurka wà iëule chikchië chkè wa e' o'mik tą sa' bak iwà katök wë' kos sa' ki ikiane ekkë. Erë a' wa sa' dë'bitu ká sir po i' a sa' ulitane ttowq bli wa.

4 Jehová tö iché Moisés a:

—Súyö pan da'wè siwa' ki a' a. E' shtö ká bit ekkë. Erë ishtö kos iñar ká etkë ekkë ē. Ye' ki ikiane suè tö wépa tö ye' ttö iütèmi ena wépa kë tö ye' ttö iütèpa.

5 Ká de teröl e' bulé es tą a' tö chkè kí shtö wë' katar ká bööt ekkë. Es a' tö iú kékraë.

6 Etä Moisés ena Aarón tö iché Israel aleripa a:

—I'ñé tsáli tā a' tö isueraë tö moki Jehová tö se' yë'lur Egipto a.

⁷ A' ttöke kësik wa e' ttsé ie' tö, e' kueki bule bla'mi tā ie' wák olo tajë dalölööe e' sueraë a' tö. Ì cheke ie' tö sa' a e' ë chökne sa' tso' a' a. E' kueki a' kë ulurku' sa' ki. A' ulurke ie' ki.

⁸ Ñies Moisés tö iché iarak:

—A' ulurke tajë e' sué Jehová tö. E' kueki j'ñé tsáli tā ie' tö iyiwak chkà patkeraë a' a. Bule bla'mi tā pan patkeraëtiö a' a ñè tajë kos a' ki ikiane ekkë. Sa' kë dör yi, as a' ulur sa' ki. A' ulurke Jehová ki.

⁹ E' ukuökí tā Moisés tö iché Aarón a:

—Ichö Israel aleripa a tö a' ttöke kësik wa e' ttsé Jehová tö e' kueki a' e' dapa'ú Jehová wörki.

¹⁰ Aarón tso' ttök ie'pa tā, e' dalewa ie'pa ultane ká sué ká sir po e' ëka. Ie'pa isué tö Jehová olo dalölööe dettsa mò tso' ie'pa wëttsuk e' a.

¹¹ Etä Jehová tö iché Moisés a:

¹² —Israel aleripa ttöke kësik wa, e' ttséyö. Be' ttö ie'pa tā, tā ichö iarak: 'T'ñé tsáli a' tö iyiwak chkà kateraë. Bule bla'mi tā a' tö pan ñeraë kos a' ki ikiane ekkë. Es a' wā ijcherdaë tö ye' dör Jehová, e' dör a' Kéköl.'

¹³ Ká e' tsáli tā tajë dù debitü kaklö sù. E' tö wé ie'pa serke e' wā iéwā seraq. Etä bla'mi tā upa kos shkene mò wöli ë.

¹⁴ Mik mò wöli kaneka, etä itða jskí ì atë taklaie sabubula.

¹⁵ E' kë súule Israel aleripa wā. E' kueki mik ie'pa tö isué, etä ie'pa tö iché ñì a: "¿Diö dör ì?" Etä Moisés tö iché iarak:

—E' dör pan mé Jehová tö a' a ñè.

16 Ie' tö ichè tö a' kawötä iuk i' es: A' tö ishtö eköl eköl kos a' tso' u a e' a iñar ekkë ë. Ishtö skatkë böt ulatök wák eköl eköl a.

17 Eta Israel aleripa ishté wes ikewö mène es. Welepa tö ishté bérerbérë, welepa tö ishté kibii.

18 Mik ie'pa tö ima'wé, eta wé tö ishté taië ese icha kë bata aqte. Wé tö ishté bérerbérë ese icha deka wé'. Ie'pa ultane tö ishté eköl eköl kos iñar ekkë ë. Es sulitane iñé wé'.

19 Moisés tö iché ie'pa a: "Kë a' kawö ta' pan e' blök dö bule es."

20 Erë welepa kë wa Moisés ttö iütëne. E'pa tö icha bata blé dö bule es. E' a öña iénekä ena ilabunekä suluë. E' kuékí Moisés ulunekä ie'pa ki.

21 Mik diba ba'nebitü, eta pan e' diarolone, e' kuékí ie'pa wakpa bik tö ishteke bla'mi kos iñar ekkë.

22 Erë mik ká de teröl, eta ie'pa ishté dö iñar ká böt ekkë. E' dör skatkë tkël wák eköl eköl a. Eta Israel aleripa wökirpa mía ichök Moisés a.

23 Eta Moisés tö iché ia:
—Jehová tö ichè tö a' kawötä iuk i' es: Bule dör eno diwö. Diwö e' dör se' a ie' dalöioie. A' kë kawö ta' ulök e' diwö wa. E' kuékí i aleke a' tö e' alö iñé. Ibata aqte e' blö ñe bule.

24 Eta ie'pa tö iwé wes Moisés tö iché es. Ie'pa tö chkë bata e' blé dö bule es. Eta kë ilane sulu, kë ia öña iénekä.

25 Eta Moisés tö iché ie'pa a:
—Iñe dör eno diwö e' dör se' a Jehová dalöioie. Iñe kë i kuëpa a' tö ñe u'rki. E' kuékí chkë bata aqte e' ë ñú.

26 A' ishtëmi kekraë dö ká teröl. Erë e' bule es dör eno diwö, e' diwö kë a' tö i kuëpa u'rki.

27 Età eno diwö shua ie'pa welepa míyal chkè shtök, erë kë iwà ì kune yës.

28 Età Jehová tö iché Moisés a:

—¿E'ma kós a' tö ye' ttè dalösëwemirö?

29 A' éna ianú tö ye' dör Jehová, ye' tö eno diwö me'atbak a' a. E' kueki eno diwö e' chki es ye' tö a' a chkè meke tajë ñè ká böt ekkë. E' kueki a' ultane kawötä senuk weshke ë eno diwö wa. Kë a' patkène bánet.

30 E' kueki Israel aleripa enuke diwö e' wa, kë kaneblénerak.

31 Israel aleripa tö chkè shtike e' kiè méka maná* Iwà chkà dör saruruë wès suiyök es. E' dör blo'bloë wès pan yöule bul alí wa es.

32 E' ukuöki ta Moisés tö iché:

—Kanè i' me' Jehová tö se' a: 'Maná e' iö skátke böt ekkë ta iblö a' aleripa a' kkachè as ie'pa tö chkè me' ye' tö a' a ká sir poë e' a' mik a' yë'ttsayö Egípto eta, e' saù.'

33 Età Moisés tö iché Aarón a:

—Tkä' klö'ú et, e' a maná iö skátke böt ekkë. E' blö Jehová wörki as a' aleripa tö isaqù.

34 Età Aarón tö maná e' blé wé Jehová a' íyi tso' bléule, e' kélkuö wöshæ wès Jehová tö iyë' Moisés a es.

35 Israel aleripa bak maná ñuk dö mik ie'pa demi wé pë' serke ee età. E' dör Canaán kkömik. Ie'pa bak maná ñuk duas dökä dabom tkëyök (40) seraña.

36 (Iwa Israel aleripa tö maná ma'wë, e' kiè ie'pa tö gomer. E' wà dör skátke blublu böt ekkë. E' dör litro böt ulatök.)

* **16:31 maná:** Hebreoie maná e' wà kiane chè ¿Diö dör ì?

17

Ák a di' dettsa

¹ Israel aleripa ultane e' yélur ká sir po kiè Sin ee tā imíá ñalā kí enaena wes Jehová tö iyë' iarak es. Ie'pa demirak ká kiè Refidim, ee ie'pa e' tséat. Erë ee di' kë tā ie'pa a yè.

² E' kuékí ie'pa tö Moisés a di' kié kësik wa. Ie'pa tö iché ie' a:

—¡Sa' a di' mú yè!

Moisés iiüté:

—¿I kuekí a' tö ye' a di' kié kësik wa? ¿Iók a' tö Jehová wöñiatkeke?

³ Ie'pa ersine taië e' kuekí ie'pa tö di' kiekerak kësik wa Moisés a. Ie'pa tö iché ie' a:

—¿Iók be' tö sa' ena sa' ala'r ena sa' iyiwak e' yélur Egipto a ttewa ersir wa?

⁴ Etä Moisés kköché taië Jehová a tā ichéitö ia:

—¿Wes ye' ie'pa i' wëmi? ¡Tsir etä ie'pa ye' ttewa ák wa!

⁵ Jehová tö iiüté:

—Be' yú ie'pa wëttsë keweie. A' kuéblupa wëlepa tsúmiñak. Be' shko kéli wa be' tö di' kiè Nilo e' buk, e' tsúmi.

⁶ Be' yú Horeb kékata* a. Ee ye' be' paneke ák bërie tso' e' ska'. Mik be' tö ák e' ppé be' shko kéli wa, etä di' dörattsa taië ie'pa a yè.

Etä es Moisés tö iwakanewé Israel aleripa kuéblupa wörki.

⁷ Israel aleripa tö di' ki' kësik wa, e' kuékí Moisés tö ká e' kiè méká Meribá.[†] Ñies ie'pa tö iyë', “Sa' kë

* **17:6 Horeb kékata:** Kákata e' kiè ñies Sinaí kékata. † **17:7 Meribá:** Hebreoie kiè e' wà kiane chè ñippé.

wà iklöne tö Jehová tö sa' kímèmi." E' kuékì Moisés tö ká e' skà kiè mékà Masá.[‡] Ee ie'pa tö Jehová wöñatkë' e' kuékì.

Amalec aleripa ñippé Israel aleripa ta

8 Amalec aleripa debitü ñippök Israel aleripa ta Refidim.

9 Moisés tö iché Josué a:

—Be' tö se' wëpa welepa shushtö tsúmi ñippök Amalec aleripa ta. Bule ye' tso' kabata wöbata ki Skëköl shko kéli yaar.

10 Età Josué tö iwakanewé wës Moisés tö iché ia es ta imýal ñippök Amalec aleripa ta. E' dalewa Moisés ena Aarón ena Hur míyal kabata wöbata ki.

11 Mik Moisés ulà kékà, età Israel aleripa e' alöke ibolökpa ki. Erë mik ie' ulà éwa, età Amalec aleripa e' alöke ie'pa ki.

12 Ie' ulà shtrinewà tajë, e' kuékì ie'pa ák yulé ie' a e' tkoie. Ñies Aarón ena Hur e'pa tö ie' kímé iulà böt kökkà siwà' ki as kë ishtrirwà. Es ie' ulà se'wé nië siwà' ki dö katuine ekkë.

13 Es Josué ena Israel aleripa e' alékà Amalec aleripa ki tabè wa.

14 Età Jehová tö iché Moisés a:

—A' ñippè i' e' pakè shtókà yekkuö ki as a' wakpa kë éna ichöwa kékraë. Ichö Josué a tö ye' tö Amalec aleripa ultane ewerawa yës.

[‡] **17:7 Masá:** Hebreoie kiè e' wà kiane chè s'ma'wë.

15 Età Moisés tö ák dapa'wéka ká'ie et iyiwak ña'woie Jehová dalöioie. E' kiè mékaitö "Jehová diché wa se' e' aléka."§

16 Ie' tö iché:

"¡Ye' ulà kékä Jehová a ikiök as ie' tö se' kimù!
¡Jehová ñippöraë Amalec aleripa ta kekraë!"

E' kuékì ie' tö ikiè mékä es.

18

Jetró de Refidim Moisés pakök

1 Jetró dör ká kiè Madián e' sacerdote ena Moisés nuäki.* Kos Skëköl tö Moisés ena Israel aleripa kime', e' jcher ie' wä. Ñies ie' wä ijcher tö wës Jehová tö Israel aleripa yë'lur Egípto a.

2 Moisés tö ilaköl Séfora e' patkë'mi iyé ska'.

3 Ie' tö ilà busi kiéwä buaë ila'r böl ta. Séfora alà eköl kiè Guersón. Moisés tö iyë': "Ye' sene' ká kuä'ki ki wës ká kuä'ki wakpa es." E' kuékì Moisés tö ikiè mékä Guersón†

4 Ilà eköl kiè Eliézer. Moisés tö iyë': "Ye' yë Këköl e' dë'bitü ye' kimuk. E' tö ye' tsatkë' Egípto blú ulà a." E' kuékì ie' tö ikiè mékä Eliézer‡

§ **17:15 Jehová diché wa se' e' aléka.** Iwakpa ttö wa Moisés tö ikié Jehová nisi, e' wà kiane chè Jehová dör ye' bandera. Wësua e' kiéitö es ie' ulà kékä Jehová a wës bandera kékä es, e' wa ie'pa e' aléka e' kuékì. * **18:1 Jetró:** E' kiè ñies Reuel, e' dör Moisés tayë kiè Séfora e' yë. Éxodo 2.21 saú. † **18:3 Guersón:** Hebreoie s'kiè Guersón wà kiane chè ká kuä'ki wak. ‡ **18:4 Eliézer:** Hebreoie s'kiè Eliézer wà kiane chè ye' Këköl dör ye' kimukwak.

5 Moisés úla yuékä Skëköl kékata o'mik ts̄inet. Etä ee inuäki Jetró e' de Moisés alaköl ena ila'r böл, e'pa ta.

6 Jetró tö iché Moisés a:

—Ye' dör Jetró, be' nuäki, ye' debitü be' pakök. Be' alaköl ena be' ala'r böл e'pa de ye' ta ñies.

7 Moisés e' yétsä ta inuäki shke'wéitö buaë dalöiè wa wöalattsè wa. E' ukuöki ta idewärak weshke.

8 Wës Jehová tö Israel aleripa tsatké Egipto blú ena egyptowak ulà a ñies wës ie' tö ie'pa kkö'né i sulu tka ie'pa ta ñala wa etä, e' kos paké Moisés tö inuäki a.

9 Kapakè e' tö Jetró ttsë'wé buaë. Jehová er bua' ché taië Israel aleripa a. Ie' tö ie'pa tsatkë'lor egyptowak ulà a. E' kueki Jetró ttsë'ne buaë.

10 Ie' tö iché Moisés a:

—As sulitane tö Jehová kikökä. Ie' tö be' ena be' wakpa kos tsatkë'lor buaë Egipto blú ena egyptowak ulà a.

11 Ire' ye' tö isué tö moki Jehová dör wépa kieker-akitö "skëköl" esepa ultane tsata. Yi bak a' we'ikök kësik wa, e'pa kos we'ikéitö siarë.

12 Etä Moisés nuäki, Jetró, e' tö iyiwak klö'wéwä etö ña'wéitö Jehová a idalöioie. Ñies íyi skà méitö ie' a idalöioie. E' ukuöki ta Aarón ena Israel aleripa kueblupa debitü chkök Moisés nuäki ta Jehová dalöioie.

Moisés tö s'shulökawka kí yulé

13 Bule es ta Moisés e' tkésér ikula' ki Israel aleripa shulök. Ie'pa e' dapa'wé iéter ie' wörkj ñië bla'mi dö tsáli as Moisés tö ishulörak.

14 E' kos sué Moisés nuäki tö ta ichéitö Moisés a:

—Iwamblök be' tso' ie'pa ta? Be' ë e' tkéser ie'pa shulök ta ie'pa iëter ñië be' panuk.

15 Moisés tö iiuté:

—E'ma ie'pa wák de ye' ska' ittsök tö jma Skëköl tö ichë.

16 Mik ie'pa welepa ñippöke ñitata, etata ie'pa datse ye' ska' ta ye' tö ie'pa ttè shuleke. Ñies ye' tö ie'pa patteke Skëköl ttè wa.

17 Moisés nuaki tö iché iaq:

—Wes be' tö iwéke e' kë dör buaë.

18 Be' shtrirwämi. Ñies ie'pa tso' be' wörki e'pa shtrirwämi. Kanè e' ë alökämi be' kii. Kë be' a iwöklönuk ekörla.

19 A Moisés, ye' tö be' patteke e' ttsö. As Skëköl tö be' kimù. Be' kawötä ttök Skëköl ta ie'pa skéie. Be' kawötä ie'pa ñippöke e' chök Skëköl aq as ie' tö ichö be' a tö wes ishuleke.

20 Ie'pa wöbla'ú Skëköl ttè wa. Ikkachö ie'pa aq wes ie'pa kawötä senuk yësyësë. Ichö ie'pa aq tö i kiane Skëköl kii tö ie'pa tö iwé.

21 Erë be' kawötä awépa shushtök tseë be' kimuk ttè shuloie. Wépa serke yësyësë, Skëköl dalöieta' taië, kë e' watauta'ttsä i sulu wambloie, esepa shushtö Israel aleripa shulök be' ta. Ishulökwakpa blatö i' es. Israel aleripa mil biyök (1000) e' kos ki*shulök*wakpa mûkä eköl eköl. Mil biyök e' kos blabatsölor cien eyök (100) cien eyök dökä dabop. Cien biyök e' kos ki*shulök*wakpa mûkä eköl eköl. Cien biyök e' kos blabatsölor dabom skeyök (50) dabom skeyök. E' kos ki*shulök*wakpa mûkä eköl eköl. Dabom skeyök kos e' blabatsölor dabom eyök dabom eyök dökä skel. E' kos ki*shulök*wakpa mûkä eköl eköl.

22 Ie'pa tö Israel aleripa kos ttè shuleraë kekraë be' skéie. Erë ttè wé kë shulinuk ie'pa a ese bituraë ie'pa wá be' ska' shùlè. Ttè wé shulirmi ie'pa a e' ta ese shuleke ie'pa tö. Etä es be' ki kanè e' öshtömi. Ie'pa tö be' kimèmi kanè e' wa.

23 Skëköl tö be' ké iwakanéuk, ñies be' tö iwakanewé es, e' ta be' a ikatatkérmi. Ñies Israel aleripa kos mi'mine iu a ttsé'ne buaë.

24 Etä Moisés tö inuaki ttò iuté. Iwakanewítö wes inuaki tö iché ia es.

25 Ie' tö Israel aleripa shua wëpa didir ese shushté. E'pa mékaitö Israel aleripa shulökawakpaie. Welepa menekà mil biyök e' kos ki ishulökawakpaie. Welepa skà menekà cien biyök e' kos ki ishulökawakpaie. Welepa skà menekà dabom skeyök e' kos ki ishulökawakpaie. Welepa menekà dabom eyök e' kos ki ishulökawakpaie.

26 Ie'pa tö Israel aleripa ttè shuleke kekraë. Ttè wé darérëe, ese mí ie'pa wá Moisés a shùlè. Etä ttè wé tottola, ese shuleke ie'pa tö.

27 E' ukuöki ta Moisés nuaki e' chéat ie' a ta imíane ikaska'.

19

Israel aleripa demi Sinaí

1-2 E' ukuöki ta Israel aleripa e' yélur Refidim a demirak Sinaí. Ie'pa e' yé'lur Egipto, e' ki si' de böt ki ká et. Sinaí dör ká sir poë. Ee ie'pa e' tséat Sinaí kékata o'mik tsinet.

3 Eta Moisés mía kabata a ttök Skëköl ta. Ee Jehová tö ikié ta ichéitö ia:

—Ttè cheke ye' tö be' a e' chöne Israel aleripa a. E'pa dör Jacob aleripa.

4 Ichö ie'pa a: 'Ye' tö egiptowak we'ik e' su' a' tö. Ñies a' wə ijcher tö wəs ye' wə a' dë'bitu buaë íe ye' wörki wəs pü wə ilala mi' ipik kí es.

5 Ká ultane wakpa dör ye' icha. Erë ye' ttö iüté a' tö seraä, ñies ttè mekesö ñì a e' wà iüté a' tö buaë, e' ta ká ultane wakpa shuə a' döraë ye' icha chökie.

6 A' döraë ye' sacerdotepai. A' döraë batse'r ye' a.' Ttè i' kos chö Israel aleripa a.

7 Eta Moisés biteqne, e' tö Israel aleripa kueblupa kos dapa'wé. Ì ché Jehová tö ie' a e' kos chéneitö ie'pa a.

8 Ie'pa ultane tö iiüté ñikkëë:

—Ì kos ché Jehová tö e' wà iüterae sa' tö.

Eta Moisés míane ttè e' chökne Jehová a.

9 Eta Jehová tö iché ia:

—Ye' ttö ttsö. Mochka tärdawa kabata kí tajë e' shua ye' datse ttök be' ta as Israel aleripa ultane tö ye' ttöke be' ta e' ttsö. Es ie'pa tö be' ttè klö'weraë kekraë.

Eta ima Israel aleripa tö iiüté e' chéne Moisés tö Jehová a.

10 Jehová tö iché ia:

—Be' yú Israel aleripa batse'uk i'ñe ena bule. Ñies ichö iarak: 'a' datsi' skuölor.'

11 Ye' dör Jehová, e' datse böiki Sinaí kékata a ie'pa ultane wörki, e' kuekí ie'pa batse'ú as ie'pa tso' batse'r böiki yöki.

12 Kabata wakyuö shkit as kë yi mi'tkö e' wishet. Ichö iarak: 'A' kë a kawö ta' shkökwä iwakyöne e' wishet. Ñies a' kë a kawö ta' shkökwä tsinet ipamik. Wépa tkawa e' wishet esepa duörawa.

13 Yi míwä ee ese kë kawö^ta' kë ulà wa. Ese kawötä ttewä ák wa ö sulë wa. Kë a' tkinuk tö se' idir ö iyiwak idir; a' kawötä ittökä. Mik a' tö duk blar ttsé e' ë tä a' dömiwä tsinet kabata o'mik.'

14 Etä Moisés biteäne tö Israel aleripa batse'wé tä ie'pa ultane datsi' skuélor.

15 Moisés tö iché ia:

—A' ultane e' kkö'nú batse'ne böki yöki. E' dalewa kë a' senukkä alakölpa ta.

16 Böki es bla'mi ta kabata a ká wöñane alá blane taië. Mò taië dettsä kabata e'ki. Ie'pa tö itsé tö duk blane taië, e' tö ie'pa suawé taië painékai.

17 Etä Moisés tö Israel aleripa tso'rak iwákpa u a'pa yélur tsémi Skëköl wörki. Ie'pa e' wöklö'wérak kabata kuli' a tsinet.

18 Jehová dettsä Sinaí kékata ki bö' shua, e' kueki kabata e' míä shkle ëme. Shkle e' wér wës të shkle butrö es. Kabata kös wöjtëke därerëe.

19 Duk ki blarke taië shute. Moisés ttöke ta Skëköl tö ie' iuteke alá blar ttsëe.

20 Jehová dettsä kabata kakkëe, e' wöbata ki ta Moisés kiékaitö ee. Moisés tkakä ee,

21 ta Jehová tö iché ia:

—Be' e' ówane ta ichö ie'pa a: ‘Kë a' tkökbitü wë iwakyöule e' ioshëte ye' weblök dö' ie'pa duölur taië’.

22 Nies wëpa kaneblöke ye' a sacerdotepaie esepa kawötä e' batse'uk buaë dö' nies ye' tö ie'pa ttélurm*i*.

23 Etä Moisés tö Jehová iutë:

—Be' tö sa' kë iwakyuök as kë ie'pa döwä kabata a tsinet. E' kueki kë ie'pa bitúpa kabata i' a.

24 Etä Jehová tö iché Moisés a:

—Be' yúne taq Aarón tsúbitu e' taq. Erë a' sacerdotepa ena Israel aleripa malepa e'pa kéwö taq' shkökbitu wé ye' tso' eédö' ye' tö ie'pa ttélur.

25 Etaq Moisés biteqane Israel aleripa ska' taq ì ché Jehová tö ie' aée' chéne ie' tö ie'pa aé.

20

Ttè dalöiëno dökq dabop

1 Skéköl tté taq ichéitö i' es:

2 “Ye' dör Jehová. Ye' dör a' Kéköl. Ye' tö a' yé'lur Egípto wé a' bak weinuk siqarë kané wa eeé.

3 “Kéa' kéwö taq' kékölpa skà dalöiök. Ye' ë dalöiö a' Kékölie.

4 “Kéa' kéwö taq' ì diököl yuök dalöiè yés. Ì kos tso' kájai aé ena kái' aé ena dayé aé ena íyök dikqia, e' kos diököl ké yuar a' tö dalöiè.

5-6 Ye' dör Jehová. Ye' dör a' Kéköl. A' tö kékölpa kuqkí dalöié, e' ké daléttsénuk ye' aé. Wépa ye' sué sulué esepa we'ikeraëyö, ñies ileripa dö inukököpaë e'pa we'ikeraëyö. Erë wépa tö ye' dalëritseke ena ye' ttè dalöiëno e' iuteke, esepa ena iëtkuöpa dökq mil e' dalëritseraëyö. E' kueqkí kéa' e' tulökwa kuchëwö kí íyi ñekkë kos wörkq idalöioie.

7 “Ye' dör Jehová. Ye' dör a' Kéköl. Ye' kiée ké aritsar ëanas íyi sulu wambloie. Yí tö e' wamble ese wák we'ikeraëyö.

8 “Eno diwö e' blö Ye' ë dalöioie. E' ké chökwa a' éna.

9 Semana bit e' aé kéwö tso' kul. Káwö teröl e' dör a' wákpa aé kanebloie.

10 Erë kéwö teröl e' bule es e' dör qeno diwö ye' dalöioie. E' kéwö aé a' ké kéwö taq' kaneblök. Ñies a'

ala'r ena a' kanè mésopa ena a' iyiwak ena ká kua'ki wakpa sérke a' ska', e'pa kós kě kawö ta' kaneblök e' diwö a.

¹¹ Ye' dör Jehová. Ye' tö ká i' ena ká jaì ena dayë ena íyi ulitane e' kós yö' ká teröl shuq. E' bule es ta ye' eni', e' kuekí kawö e' batseo'yö me'atyö a' a eno diwöie ye' dalöioie.

¹² "A' yé ena a' mi e'pa dalöiö as a' sér ká tajë ká mekeyö a' a e' a.

¹³ "Kě a' kawö ta' s'ttökwa.

¹⁴ "Kě a' kawö ta' s'senewabak dalösekwa.

¹⁵ "Kě a' kawö ta' akblök.

¹⁶ "Kě a' kawö ta' s'kkatök kachè wa.

¹⁷ "Kě a' kawö ta' o'ka u kkechök. Ñies ilaköl ena ikanè mésopa, alakölpa ö wëpa, ena iiyiwak kós ena i kós tso' iwä, ese kě kkechar."

Israel aleripa suane Skëköl yöki

¹⁸ Mik Israel aleripa ulitane tö alá blarke e' ttsé ena iwöñarke e' sué ñies duk blarke tajë e' ttsé ena shklë butrökekä tajë kabant a' e' sué, eta e' yöki ie'pa suane tajë painékarak tajë. Ie'pa iéter isauk kamië.

¹⁹ E' kuekí ie'pa tö iché Moisés a:

—Be' ttö sa' ta, eta sa' tö be' ttö dalöieraë. Erë kë sa' ki ikiane tö Skëköl ttö sa' ta' dö' sa' duðlur.

²⁰ Moisés tö iiuté:

—Kě a' suanuk. Skëköl dettsä a' ma'uk isuoie tö moki a' tö ie' dalöieke. Ie' ki ikiane tö a' tö ie' ttö dalöiè as kě a' tö i sulu wamblö.

²¹ Ie'pa ate isauk kamië. Moisés ë mía tsinet mò tajë wé Skëköl tso' ee.

**Tte Pa'ali Me' Skëköl tö Se' a
New Testament and Shorter Old Testament in Bri bri
(CS:bzd:Bribri)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bri bri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bribri

bzd

Costa Rica

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Bri bri

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

70b70297-578d-5d61-9b6f-3119201e28ca